

Udskriftsdato: 25. december 2025

2015/1 LSF 158 (Gældende)

Forslag til Lov for Grønland om kontrol med eksport af produkter med dobbelt anvendelse

Ministerium: Erhvervs- og Vækstministeriet

Journalnummer: Erhvervs- og Vækstmin.,\Erhvervsstyrelsen

Forslag

til

Lov for Grønland om kontrol med eksport af produkter med dobbelt anvendelse

Kapitel 1

Formål og definitioner

§ 1. Formålet med loven er at sikre, at produkter med dobbelt anvendelse ikke anvendes til kritiske formål, og at Kongeriget Danmark overholder sine internationale forpligtelser i forbindelse med eksport af produkter med dobbelt anvendelse fra Grønland.

§ 2. I denne lov forstås ved:

- 1) Produkter med dobbelt anvendelse: Produkter, herunder software og teknologi, der kan anvendes til såvel civile som militære formål, samt alle produkter, der kan anvendes både til ikke-eksplosive formål og til på enhver måde at fremme fabrikation af nukleare våben eller andre nukleare sprængladninger.
- 2) Udførsel: En procedure, hvor produkter udføres fra Grønland under krav om udførselsangivelse, eller hvor der sker overførsel af software eller teknologi ved hjælp af elektroniske medier, herunder elektronisk post, telefon, telefax, lagring på servere, eller et hvilket som helst andet elektronisk medium til et bestemmelsessted uden for Grønland.
- 3) Eksportør:
 - a) En fysisk eller juridisk person eller et partnerskab for hvis regning der foretages udførselsangivelse, dvs. den person, der på det tidspunkt, hvor angivelsen antages, har kontrakten med modtageren uden for Grønland, og som har beføjelse til at beslutte, at produktet skal sendes ud af Grønland. Hvis ikke der er indgået en udførselskontrakt, eller hvis indehaveren af kontrakten ikke handler for egen regning, betragtes den person, som har beføjelse til at beslutte, at produktet skal udføres fra Grønland, som eksportør, eller
 - b) en fysisk eller juridisk person eller et partnerskab, der beslutter at overføre eller stille software til rådighed ved hjælp af elektroniske medier, herunder elektronisk post, telefon, telefax, eller et hvilket som helst andet elektronisk medium til et bestemmelsessted uden for Grønland.
- 4) Udførselsangivelse: Den handling, ved hvilken en person i behørig form og efter de foreskrevne regler tilkendegiver at ville angive et produkt med dobbelt anvendelse til toldproceduren for udførsel.
- 5) Mæglervirksomhed: Forhandling eller tilrettelæggelse af transaktioner med henblik på køb, salg eller levering af produkter med dobbelt anvendelse fra et land uden for Grønland til et andet land uden for Grønland, eller salg eller køb af produkter med dobbelt anvendelse, der befinder sig i lande uden for Grønland med henblik på overførsel til et andet land uden for Grønland.
- 6) Mægler: En fysisk eller juridisk person eller et partnerskab, der er hjemmehørende i Grønland, og som leverer tjenester i form af mæglervirksomhed fra Grønland.
- 7) Individuel udførselstilladelse: En tilladelse, der udstedes til en bestemt eksportør for udførsel til en enkelt slutbruger (endelig modtager) eller modtager uden for Grønland, og som gælder for et eller flere produkter med dobbelt anvendelse.
- 8) Global udførselstilladelse: En tilladelse, der udstedes til en bestemt eksportør for en type eller kategori af produkter med dobbelt anvendelse, som kan være gyldig for udførsel til en eller flere angivne slutbrugere og/eller i et eller flere angivne lande.

- 9) Militær liste: Den Europæiske Unions fælles liste over militært udstyr.
- 10) Nukleart materiale: Malm, udgangsmateriale eller specielt fissilt materiale.
- 11) Malm: Enhver malm, der i fastsatte gennemsnitskoncentrationer, jf. § 3, stk. 4, indeholder stoffer, som gør det muligt ved kemiske og fysiske behandlinger at fremstille udgangsmateriale.
- 12) Udgangsmateriale:
 - a) Uran, som indeholder den isoptopsammensætning, der forefindes i naturen,
 - b) uran, hvis indhold af uran 235 er mindre end det normale,
 - c) thorium,
 - d) ethvert af de forannævnte materialer i form af metal, legeringer, kemiske forbindelser eller koncentreter, og
 - e) ethvert andet materiale, der indeholder et eller flere af ovennævnte materialer i fastsatte koncentrationer.
- 13) Specielt fissilt materiale:
 - a) Plutonium 239,
 - b) uran 233,
 - c) uran beriget med uran 235 eller 233,
 - d) ethvert andet materiale indeholdende et eller flere af ovennævnte isotoper, og
 - e) andre fissile materialer.

Stk. 2. Definitioner, som fastsat i stk. 1, nr. 12 og 13, svarer til de fastsatte bestemmelser i Den Europæiske Unions liste over produkter med dobbelt anvendelse.

Kapitel 2

Tilladelse til udførsel og mæglervirksomhed

§ 3. Der kræves tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, der er opført i kontrollisten.

Stk. 2. Der kræves tilladelse til udførsel af malm i fastsatte gennemsnitskoncentrationer.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om en kontrolliste svarende til Den Europæiske Unions liste over produkter med dobbelt anvendelse.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om de koncentrationer, der er anført i stk. 2.

§ 4. Der kræves tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført i kontrollisten, hvis eksportøren af eksportkontrolmyndigheden er blevet gjort bekendt med, at de pågældende produkter helt eller delvist er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben.

Stk. 2. Der kræves tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført i kontrollisten, hvis køberlandet eller bestemmelseslandet er genstand for en våbenembargo i henhold til internationalt vedtagne regler, bestemmelser eller beslutninger herom, som Kongeriget Danmark er forpligtet til at overholde, herunder en afgørelse eller en fælles holdning vedtaget af Rådet for den Europæiske Union, en afgørelse truffet af Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE) eller en våbenembargo i henhold til en bindende resolution fra De Forenede Nationers Sikkerhedsråd, og hvis eksportøren af eksportkontrolmyndigheden er blevet gjort bekendt med, at de pågældende produkter helt eller delvist er eller kan være bestemt til militær endelig anvendelse, jf. stk. 3.

Stk. 3. Ved militær endelig anvendelse forstås i stk. 2:

- 1) Inkorporering i militære produkter, der er opført på den militære liste,
- 2) anvendelse af fremstillings-, afprøvnings- eller analyseudstyr og komponenter hertil til udvikling, fremstilling eller vedligeholdelse af militære produkter, der er opført på den militære liste, eller

3) anvendelse af ufærdige produkter på et anlæg til fremstilling af militære produkter, der er opført på den militære liste.

Stk. 4. Der kræves tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført i kontrollisten, hvis eksportøren af eksportkontrolmyndigheden er blevet gjort bekendt med, at de pågældende produkter helt eller delvist er eller kan være bestemt til anvendelse som dele eller komponenter i militære produkter, der er opført på den militære liste, og som er blevet udført fra Grønland uden tilladelse eller under tilsidesættelse af en tilladelse, givet i medfør af denne lov.

Stk. 5. Hvis en eksportør har kendskab til, at produkter med dobbelt anvendelse, som eksportøren agter at udføre, og som ikke er opført i kontrollisten, helt eller delvist er bestemt til en af de i stk. 1 eller 2 nævnte anvendelser, skal eksportøren meddele dette til eksportkontrolmyndigheden, der afgør, om der kræves tilladelse til udførslen.

§ 5. Der kræves tilladelse til mæglervirksomhed i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse, der er opført i kontrollisten, hvis mægleren af eksportkontrolmyndigheden er blevet gjort bekendt med, at de pågældende produkter helt eller delvist er eller kan være bestemt til en af de i § 4, stk. 1, omhandlede anvendelser.

Stk. 2. Hvis en mægler har kendskab til, at produkter med dobbelt anvendelse, der er opført i kontrollisten, og som mægleren agter at udføre mæglervirksomhed for, helt eller delvist er bestemt til en af de i § 4, stk. 1, nævnte anvendelser, skal mægleren meddele dette til eksportkontrolmyndigheden, der afgør, om der kræves tilladelse til mæglervirksomheden.

Kapitel 3

Eksportkontrolmyndighed, sagsbehandling m.v.

§ 6. Erhvervsstyrelsen er eksportkontrolmyndighed.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med Naalakkersuisut bemyndige grønlandske myndigheder til at bistå eksportkontrolmyndigheden med at varetage opgaver efter kapitel 2, 3, 5 og 6.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med Naalakkersuisut bemyndige Finansdepartementet til at bistå med opgavevaretagelsen efter § 16, stk. 2.

§ 7. Eksportkontrolmyndigheden træffer afgørelse om tilladelse eller afslag til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse efter §§ 3 og 4. Tilladelsen kan være en individuel eller global udførseltilladelse.

Stk. 2. Eksportøren skal give eksportkontrolmyndigheden alle relevante oplysninger, der kræves til deres ansøgninger efter §§ 3 og 4, for at give eksportkontrolmyndigheden fuldstændige oplysninger om navnlig slutbrugeren, bestemmelseslandet og de endelige anvendelser af det udførte produkt. Tilladelsen kan være betinget af en erklæring om den endelige anvendelse.

Stk. 3. Inden eksportkontrolmyndigheden træffer afgørelse efter stk. 1, skal Departementet for Arbejdsmarked, Erhverv og Handel høres.

§ 8. Eksportkontrolmyndigheden træffer afgørelse om tilladelse eller afslag til mæglervirksomhed til produkter med dobbelt anvendelse efter § 5. Tilladelsen udstedes for en bestemt mængde af produkter, der transporteres mellem to eller flere lande uden for Grønland. Placeringen af produkterne i oprindelseslandet uden for Grønland, slutbrugeren og dennes nøjagtige placering skal klart angives.

Stk. 2. Mægleren skal give eksportkontrolmyndigheden alle de relevante oplysninger, der kræves til ansøgningen om tilladelse til mæglervirksomhed efter § 5, navnlig detaljer om placeringen af produkterne med dobbelt anvendelse i oprindelseslandet uden for Grønland, en klar beskrivelse af produkterne og den pågældende mængde, tredjeparter, der er involveret i transaktionen, det endelige bestemmelsesland, slutbrugeren i dette land og dennes nøjagtige placering.

Stk. 3. Inden eksportkontrolmyndigheden træffer afgørelse efter stk. 1, skal Departementet for Arbejds-marked, Erhverv og Handel høres.

§ 9. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om administrationen af eksportkontrol-reglerne, herunder om formkrav til ansøgninger om tilladelser efter §§ 7 og 8, gyldighed af tilladelser og vilkår for benyttelse af tilladelser m.v.

§ 10. Når eksportkontrolmyndigheden afgør, om der skal udstedes en individuel eller global udførsels-tilladelse efter § 7, stk. 1, eller en tilladelse til mæglervirksomhed efter § 8, stk. 1, skal myndigheden tage hensyn til alle relevante betragtninger, herunder:

- 1) De forpligtelser og tilsagn, som Kongeriget Danmark har indgået som medlemmer i relevante internationale ikke-spredningsregimer og eksportkontrolregimer eller ved ratifikation af relevante internationale traktater.
- 2) Kongeriget Danmarks forpligtelser i henhold til sanktioner, der er pålagt ved en afgørelse eller en fælles holdning vedtaget af Rådet for den Europæiske Union, ved en afgørelse truffet af OSCE eller ved en bindende resolution fra De Forenede Nationers Sikkerhedsråd.
- 3) Kongeriget Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder hensyn der er omfattet af en fælles holdning fra Rådet for den Europæiske Union om fælles regler for kontrol med eksport af militærtek-nologi og -udstyr.
- 4) Den tiltænkte endelige anvendelse af produktet og faren for omdirigering af produktet.

Stk. 2. Når eksportkontrolmyndigheden behandler en ansøgning om en global udførselstilladelse skal den, udover de i stk. 1 omhandlede kriterier også tage hensyn til, om eksportøren anvender midler og procedurer, der er egnede og står i rimeligt forhold til formålet, for at sikre, at denne lovs bestemmelser og mål og tilladelsens vilkår og betingelser overholdes.

§ 11. Eksportkontrolmyndigheden kan under hensyn til kriterierne i § 10 annullere, suspendere, ændre eller tilbagekalde en afgørelse om udførselstilladelse eller en tilladelse til mæglervirksomhed.

Stk. 2. Inden eksportkontrolmyndigheden træffer afgørelse efter stk. 1, skal Departementet for Arbejds-marked, Erhverv og Handel orienteres.

§ 12. Klager over eksportkontrolmyndighedens afgørelser efter denne lov kan indbringes for erhvervs- og vækstministeren.

Kapitel 4

Forbud mod teknisk bistand og transport

§ 13. Det er forbudt uden for Grønland at yde teknisk bistand, jf. stk. 2 og 3, der er bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske, radiologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer, eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. Forbuddet i stk. 1 gælder kun teknisk bistand vedrørende produkter og teknologi med dobbelt anvendelse, der er omfattet af denne lov.

Stk. 3. Teknisk bistand omfatter enhver form for bistand i forbindelse med reparation, udvikling, fremstilling, samling, prøvning, vedligeholdelse eller enhver anden form for teknisk service.

Stk. 4. Forbuddet i stk. 1 omfatter ikke:

- 1) Ydelse af teknisk bistand i EU's medlemslande eller i følgende lande: Australien, Canada, Japan, Liechtenstein, New Zealand, Norge, Schweiz og USA.
- 2) Ydelse af teknisk bistand, der har form af overførsel af information, der er frit tilgængelig for offentligheden, eller som vedrører grundforskning.

Stk. 5. Erhvervs- og vækstministeren kan i særlige tilfælde ud fra sikkerhedspolitiske, humanitære eller andre beskyttelsesværdige hensyn dispensere fra forbuddet i stk. 1.

§ 14. Det er forbudt at transportere produkter og teknologi, der er bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske, radiologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der skal fremføre sådanne våben.

Stk. 2. Forbuddet i stk. 1 omfatter med de begrænsninger, der følger af kriminallov for Grønland § 4, stk. 2, og §§ 5 og 6 også handlinger foretaget i udlandet.

Stk. 3. Forbuddet i stk. 1 omfatter ikke transporter, der gennemføres uden for Grønland, i det omfang transporten sker i overensstemmelse med internationale aftaler om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben.

Kapitel 5

Kontrolforanstaltninger

§ 15. Eksportkontrolmyndigheden har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til at foretage kontrolbesøg med henblik på at føre tilsyn med overholdelsen af vilkår fastsat i medfør af § 9 for udstedte tilladelser til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse og mæglervirksomhed. Adgangen efter 1. pkt. omfatter en eksportørs eller mæglers forretningslokaler og øvrige lokaler og transportmidler, der anvendes erhvervsmæssigt, forretningsbøger samt relevante dokumenter, herunder kopi af udførselstilladelsen, handelsdokumenter, såsom fakturaer, ladningsdokumenter, udførselsangivelser og andre transport- og forsendelsesdokumenter i såvel papirform m.v. samt materialer, der opbevares i elektronisk form.

Kapitel 6

Kontrolprocedurer i forbindelse med eksportkontrol

§ 16. Udførselsangivelser for produkter med dobbelt anvendelse skal ske ved udpegede kontrolsteder, som er fastlagt som ansvarlige for behandling af sådanne udførselsangivelser.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren udpeger efter høring af Finansdepartementet kontrolsteder efter stk. 1.

Stk. 3. Eksportøren eller den, der forestår udførslen på eksportørens vegne, skal dokumentere, at der foreligger behørig udførselstilladelse ved gennemførelse af kontrolformaliteterne for udførsel af produkter med dobbelt anvendelse efter stk. 1.

§ 17. Eksportkontrolmyndigheden kan udsætte en udførsel, som er omfattet af udførselstilladelse, i op til 10 arbejdsdage eller på anden måde hindre, at produkter med dobbelt anvendelse, udføres, når den har mistanke om, at:

- 1) der i forbindelse med tilladelsens udstedelse ikke er taget hensyn til relevante oplysninger, eller
- 2) omstændighederne har ændret sig væsentligt siden tilladelsens udstedelse.

Stk. 2. Har eksportkontrolmyndigheden hindret en udførsel efter stk. 1, skal den straks underrette Departementet for Arbejdsmarked, Erhverv og Handel om tilbageholdelsen og årsagen hertil. Beslutter eksportkontrolmyndigheden at opretholde tilladelsen, skal den træffe afgørelse inden for 10 arbejdsdage, hvilket undtagelsesvist kan forlænges til 30 arbejdsdage. Hvis eksportkontrolmyndigheden ikke har truffet afgørelse inden for 10 eller 30 arbejdsdage, frigives produkterne med dobbelt anvendelse straks.

Kapitel 7

Gebyrer

§ 18. For ansøgninger om tilladelse til udførsel af nukleare materialer betales et gebyr, der fastsættes af erhvervs- og vækstministeren.

Stk. 2. Gebyret dækker eksportkontrolmyndighedens omkostninger til behandling af ansøgninger og tilsyn, herunder til etablering og drift af it-systemer, administration forbundet med sagsbehandling af ansøgninger efter stk. 1 samt omkostninger forbundet med kontrolopgaver i Grønland.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om opkrævning af det i stk. 1 nævnte gebyr.

Kapitel 8

Foranstaltninger

§ 19. Den, der til brug for afgørelser i henhold til forskrifter, der er udstedt efter loven, giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for en sags afgørelse, idømmes bøde, medmindre anden foranstaltning er forskyldt efter kriminallov for Grønland. Det samme gælder den, der handler i strid med vilkår, der er fastsat i en sådan afgørelse, eller som forsøger herpå.

Stk. 2. Den, der i øvrigt undlader at give oplysninger, der er afkrævet vedkommende i henhold til denne lov eller forskrifter, der er udstedt med hjemmel i loven, idømmes bøde. Det samme gælder den, som afgiver urigtige eller vildledende oplysninger om sådanne forhold, medmindre anden foranstaltning er forskyldt efter kriminallov for Grønland.

Stk. 3. Foranstaltninger efter kriminallov for Grønland idømmes den, der udfører produkter med dobbelt anvendelse uden tilladelse, når en sådan er påkrævet i medfør af denne lovs § 3, stk. 1, eller stk. 2, og de i medfør af denne lov udstedte forskrifter.

Stk. 4. Foranstaltninger efter kriminallov for Grønland idømmes den, som forsætligt eller groft uagtsomt uden tilladelse fra eksportkontrolmyndigheden udfører et produkt med dobbelt anvendelse, som ikke er opført i kontrollisten, når det pågældende produkt helt eller delvis er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben.

Stk. 5. Foranstaltninger efter kriminallov for Grønland idømmes den, der forsætligt eller groft uagtsomt overtræder forbuddet i § 13 mod ydelse af teknisk bistand.

Stk. 6. Uanset bestemmelsen i § 4 i kriminallov for Grønland finder loven anvendelse på overtrædelse af denne lovs § 13, hvis handlingen er foretaget af en person, der på gerningstidspunktet var bosat i Grønland, selvom handlingen ikke er strafbar efter lovgivningen i det pågældende statsområde.

Stk. 7. Foranstaltninger efter kriminallov for Grønland idømmes den, der forsætligt overtræder forbuddet i § 14 mod transport.

Stk. 8. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) kriminalretligt ansvar efter reglerne i kapitel 5 i kriminallov for Grønland.

Stk. 9. I forskrifter, der udstedes efter loven, kan der fastsættes foranstaltning i form af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne eller forsøg herpå.

Stk. 10. Ransagning i sager om overtrædelse af forbuddet i § 13, stk. 1, kan ske i overensstemmelse med den grønlandske retsplejelovs regler om ransagning i sager, der efter loven kan medføre anstaltsanbringelse.

§ 20. Retten i Grønland er 1. instans i sager om overtrædelse af denne lov eller forskrifter udstedt i medfør af loven.

Kapitel 9
Ikrafttrædelse

§ 21. Loven træder i kraft den 1. juli 2016.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indholdsfortegnelse
2. Indledning
3. Baggrund
 - 3.1. Ophævelse af nul-tolerancepolitikken
 - 3.2. Aftale om de særlige udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske forhold, der knytter sig til udvinding og eksport af uran og andre radioaktive stoffer fra Grønland
 - 3.3. Fælleserklæring mellem Erhvervs- og Vækstministeriet/Erhvervsstyrelsen og Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel om eksportkontrol af dual-use produkter og teknologi
 - 3.4. Internationale eksportkontrolforpligtelser for Danmark og Grønland
 - 3.4.1. Kongerigets internationale eksportkontrolforpligtelser
 - 3.4.2. Eksportkontrol med nukleart materiale
 - 3.5. Gældende ret og varetagelse af eksportkontrol med dual-use produkter i Danmark
 - 3.5.1. EU's dual-use forordning
 - 3.5.2. Den danske bemyndigelseslov
 - 3.5.3. Administration af reglerne om kontrol med dual-use produkter i Danmark
 - 3.5.4. Kontrol- og tilsynsforpligtelser
 - 3.5.5. Udførselskontrol med dual-use produkter
 - 3.6. Gældende ret og varetagelse af eksportkontrol med dual-use produkter i Grønland
4. Hovedpunkter i lovforslaget
 - 4.1. Formål, definitioner m.v.
 - 4.2. Tilladelse til udførsel og mæglervirksomhed
 - 4.3. Eksportkontrolmyndighed, sagsbehandling m.v.
 - 4.4. Forbud mod teknisk bistand og transport
 - 4.4.1. Forbud mod teknisk bistand
 - 4.4.2. Forbud mod transport
 - 4.5. Kontrol og tilsyn med eksport af dual-use produkter
 - 4.5.1. Kontrolindsats over for grønlandske eksportører og mæglere
 - 4.5.2. Kontrolprocedurer i forbindelse med eksportkontrol
 - 4.6. Gebyrordning for visse ansøgninger om udførselstilladelse
 - 4.7. Foranstaltninger
5. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
6. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
7. De administrative konsekvenser for borgerne
8. De miljømæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11. Sammenfattende skema

2. Indledning

Formålet med loven er at sikre, at udførsel fra Grønland af produkter med dobbelt anvendelse, dvs. produkter, der både kan anvendes til civile og militære formål (i det følgende benævnt dual-use produkter), overholder de til enhver tid gældende internationale forpligtelser for eksportkontrol af dual-use produkter, som Kongeriget Danmark er forpligtet til at overholde. Gennem eksportkontrol sikres, at

sensitive produkter og teknologi ikke medvirker til kritiske formål, herunder til udvikling og spredning af masseødelæggelsesvåben, eller eksporteres til lande, der udgør en risiko for den internationale fred, sikkerhed og stabilitet.

Inatsisartut (Grønlands Landsting) vedtog den 24. oktober 2013 en principbeslutning om at ophæve den såkaldte nul-tolerancepolitik for efterforskning og udvinding af uran og andre radioaktive stoffer (herefter uran) i Grønland. Forud for denne beslutning blev der nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af danske og grønlandske myndigheder (herefter uranarbejdsgruppen), der analyserede de samlede konsekvenser af, at Kongeriget Danmark kunne blive uranudvindende og –eksporterende.

I arbejdsgruppens Rapport om udvinding og eksport af uran fra oktober 2013 (herefter uranrapporten), blev det bl.a. konkluderet, at der var et behov for at etablere de lovgivningsmæssige og administrative rammer for eksportkontrol for at implementere de internationale forpligtelser for eksportkontrol med nukleart materiale og andre dual-use produkter, samt at udvinding og eksport af uran fra Grønland skulle ske efter de højeste internationale standarder.

I Danmark reguleres de internationale eksportkontrolforpligtelser af en EU-forordning, jf. Rådets forordning (EF) nr. 428/2009 af 5. maj 2009 om en fællesskabsordning for kontrol med udførsel, overførsel, mæglervirksomhed og transit i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1232/2011 af 16. november 2011 (herefter benævnt dual-use forordningen). Grønland er ikke medlem af EU, og dual-use forordningen finder derfor ikke anvendelse i Grønland.

Med lovforslaget indføres et eksportkontrollsystem i Grønland. Formålet er, at loven og administrative forskrifter, der udstedes i medfør af loven, skal svare til EU's dual-use forordning, der er umiddelbart gældende i Danmark, med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

En række uraneksporterende lande som USA, Canada og Australien har alle indført national lovgivning om regulering af eksporten af visse typer af nukleart materiale, der ligger udover den regulering, der sker gennem dual-use forordningen. EU's regulering af sikkerhedskontrol, jf. Euratom-regelsættet, indeholder også regulering af bl.a. eksport fra EU af visse uran- og thoriumholdige malme. Lovforslaget indeholder derfor krav om tilladelse til udførsel af uran- og thoriumholdige malme svarende til den regulering, der gælder i lande som USA, Canada og Australien eller den regulering, der gælder i EU.

Med lovforslaget foreslås endelig en gebyrordning for behandling af ansøgninger om tilladelse til udførsel af nukleart materiale.

3. Baggrund

3.1. Ophævelse af nul-tolerancepolitikken

Det såkaldte nul-toleranceprincip har været gældende i Grønland i en årrække frem til 2013. Den praktiske udmøntning heraf har indebåret et generelt forbud mod efterforskning af uran og andre radioaktive stoffer og udvinding heraf. Begrebet uran og andre radioaktive stoffer har været anvendt i en efterforskningsmæssig kontekst i Grønland med henblik på, at de bjergarter, der er blevet efterforsket, indeholdt så lidt radioaktivt materiale, at det med sikkerhed kunne siges, at der ikke udførtes uranefterforskning.

I forbindelse med et grønlandsk ønske i 2012 om at ophæve den såkaldte nul-tolerancepolitik, bl.a. for at sikre rentabiliteten af minedrift på visse lokaliteter, opstod der et behov for at analysere de samlede konsekvenser heraf for hele Kongeriget Danmark. Det skyldes, at uran adskiller sig fra andre grundstoffer ved ud over civil brug bl.a. at kunne anvendes til fremstilling af kernevåben. Bjergarter i Grønland kan desuden indeholde grundstoffet thorium, der også kan bruges til fremstilling af fissilt materiale, der kan benyttes til kernevåben. Der er opbygget et omfattende internationalt system med både folkeretligt bindende forpligtelser og mindre forpligtende retningslinjer for at sikre gennemsigtighed og

kontrol med alle faser af udvinding og eksport af uran. Thorium er også omfattet af de internationale kontrolforanstaltninger, men benyttes endnu ikke i særligt vidt omfang som brændsel.

Grønland har kompetencen til at ophæve nul-tolerancepolitikken, men udvinding og eksport af uran og andre radioaktive stoffer vil berøre Kongeriget Danmarks udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitik og er derfor et anliggende, som hører under rigsmyndighederne.

I foråret 2013 blev der nedsat en arbejdsgruppe vedrørende konsekvenserne af en eventuel beslutning om at ophæve nul-tolerancepolitikken og muligheden for udvinding og eksport af uran og andre radioaktive stoffer med deltagelse af danske og grønlandske myndigheder.

I rapporten blev det anbefalet, at udvinding og eksport af uran og andre radioaktive stoffer skal ske i overensstemmelse med de højeste internationale standarder. Det blev videre konstateret, at en række internationale forpligtelser i form af konventioner inden for nuklear sikkerhed og sikring ikke var gældende for Grønland. Der var desuden behov for at etablere et system til at implementere Det Internationale Atomenergiagenturs (herefter benævnt IAEA) sikkerhedskontrolsystem, ligesom der var et behov for at etablere de lovgivningsmæssige og administrative rammer for eksportkontrol for at leve op til Kongeriget Danmarks internationale forpligtelser efter ikke-spredningstraktaten, FN's Sikkerhedsråds Resolution nr. 1540 (2004) om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben til ikke-statslige aktører samt de internationale eksportkontrolregimer (Nuclear Suppliers Group, Australien Gruppen, Wassenaar Arrangementet og Missile Technology Control Regime), hvor Nuclear Suppliers Group er af særlig relevans for håndtering af eksportkontrol i relation til nukleart materiale, herunder uran. Uranarbejdsgruppen anbefalede også, at der blev udarbejdet en overordnet samarbejdsaftale om de udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske forhold, der knytter sig til udvinding og eksport af uran og andre radioaktive stoffer.

Inatsisartut (Landstinget) vedtog den 24. oktober 2013 en principbeslutning om at ophæve nul-tolerancepolitikken, og der blev etableret en proces for Danmarks og Grønlands videre arbejde med at implementere uranrapportens anbefalinger inden for en to-årig horisont. Hensigten var, at Danmark og Grønland ved udgangen af 2015 skulle have den nødvendige lovgivning og administrative systemer på plads, og at Grønland blev omfattet af alle relevante internationale konventioner, for at udvinding og eksport af uran og andre radioaktive stoffer fra Grønland kan leve op til de internationale forpligtelser samt højeste internationale standarder. Som følge af udskrivelsen af landstingsvalg i Grønland i 2014 og udskrivelse af folketingsvalg i 2015 blev den fælles målsætning justeret til første halvdel af 2016, således at Naalakkersuisut (landsstyret) herefter vil have mulighed for at meddele godkendelse til at iværksætte udnyttelsesforanstaltninger for udvinding af uran.

Det bemærkes, at mens der i forbindelse med ophævelse af den såkaldte nul-tolerancepolitik bruges betegnelsen uran og andre radioaktive stoffer, da dette er rettet mod efterforskningsdelen, benyttes der i lovforslaget betegnelsen nukleart materiale som defineret i § 2, nr. 10.

3.2. Aftale om de særlige udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske forhold, der knytter sig til udvinding og eksport af uran og andre radioaktive stoffer fra Grønland

Der blev den 26. januar 2016 indgået en aftale mellem den danske regering og Naalakkersuisut vedrørende de særlige udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske forhold, der knytter sig til udvinding og eksport af uran og andre radioaktive stoffer i Grønland. Et hovedelement heri er en gensidig informationsmekanisme, der sikrer, at de relevante danske og grønlandske myndigheder holder hinanden tæt og gensidigt underrettet om alle forhold af betydning for at sikre varetagelse af rigsfællesskabets samlede interesser i forbindelse med udvinding og eksport af uran og andre radioaktive stoffer fra Grønland. Samarbejdsaftalen udgør en ramme for det samlede aftalekompleks.

Der er i tilknytning hertil udarbejdet to fælleserklæringer mellem danske og grønlandske myndigheder om den fremtidige varetagelse af henholdsvis sikkerhedskontrol og eksportkontrol samt en aftale om

dele af kompetencen vedrørende nuklear sikkerhed i forhold til udvinding af uran i Grønland efter selvstyrelovens § 4, der vedrører sagsområder, der alene angår grønlandske anliggender.

Fælleserklæring mellem Udenrigsministeriet og Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel om sikkerhedskontrol med nukleare materialer blev indgået den 26. januar 2016. På baggrund af fælleserklæringen om sikkerhedskontrol fremsætter udenrigsministeren parallelt med dette lovforslag et lovforslag for Grønland om kontrol med den fredelige udnyttelse af nukleart materiale.

Fælleserklæring mellem Erhvervs- og Vækstministeriet/Erhvervsstyrelsen og Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel om eksportkontrol af dual-use produkter og teknologi blev indgået den 26. januar 2016 og er beskrevet i afsnit 3.3. Fælleserklæringen fremgår endvidere af lovforslagets bilag 1.

3.3. Fælleserklæring mellem Erhvervs- og Vækstministeriet/Erhvervsstyrelsen og Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel om eksportkontrol af dual-use produkter og teknologi

Fælleserklæringen om eksportkontrol af dual-use produkter udgør det politiske fundament for fremsættelse af dette lovforslag, efterfølgende administrative forskrifter, der udstedes i medfør af lovforslaget, samt etablering og implementering af de nødvendige administrative systemer for et eksportkontrollsystem i Grønland.

Fælleserklæringen om eksportkontrol afspejler den gældende kompetencefordeling mellem Danmark og Grønland samtidig med, at den beskriver arbejdsdelingen mellem Danmark og Grønland og de opgaver, der følger af behovet for at varetage rigets forpligtelser vedrørende eksportkontrol.

Fælleserklæringen om eksportkontrol understreger Danmarks og Grønlands enighed om at sikre efterlevelse af Kongeriget Danmarks internationale eksportkontrolforpligtelser og i praksis at gennemføre regler om eksportkontrol, der – tilpasset grønlandske forhold – svarer til dual-use forordningen og bemyndigelsesloven. Herudover er der enighed om, at lovforslaget ligeledes skal kontrollere udførsel af malm, svarende til reguleringen heraf i USA, Canada og Australien eller i EU. Der henvises nærmere til de almindelige bemærkninger afsnit 4.2. Formålet er at sikre, at sensitive produkter og teknologi ikke medvirker til udvikling og spredning af masseødelæggelsesvåben, eller eksporteres til lande, der udgør en risiko for den internationale fred, sikkerhed og stabilitet.

I forhold til den praktiske implementering vil der være tale om et tæt samarbejde med de relevante grønlandske myndigheder og tæt koordination i forhold til de beslutninger, som er nærmere beskrevet i afsnit 4.3.

3.4. Internationale eksportkontrolforpligtelser for Danmark og Grønland

3.4.1. Kongerigets internationale eksportkontrolforpligtelser

Det internationale samfunds indsats for ikke-spredning og eksportkontrol er forankret i en række internationale traktater, aftaler og samarbejder. I forhold til eksportkontrol af dual-use produkter udgør navnlig FN's Sikkerhedsrådsresolution nr. 1540 (2004) og de fire internationale eksportkontrolregimer hovedhjørnestenene.

Herudover er Traktaten om ikke-spredning af kernevåben, der danner rammerne for det internationale samfunds bestræbelser på at forhindre spredning af kernevåben, i praksis udmøntet i samarbejdet i de internationale eksportkontrolregimer, primært i eksportkontrolregimet Nuclear Suppliers Group (NSG).

FN's Sikkerhedsrådsresolution nr. 1540 (2004) om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben til ikke-statslige aktører forpligter alle stater til at gennemføre og håndhæve kontrolforanstaltninger med masseødelæggelsesvåben, fremføringsmidler og relaterede materialer samt at kontrollere overførsler til andre lande, herunder gennem eksportkontrol samt kontrol med transport og mæglervirksomhed. Det bemærkes, at det nævnte relaterede udstyr omfatter dual-use produkter.

Det fremgår af uranrapporten, afsnit 6.3.2., at bestemmelserne i sikkerhedsrådsresolutionen er folkeretligt forpligtende og gælder for Danmark og Grønland.

Kongeriget Danmark deltager endvidere sammen med de fleste andre EU-medlemslande i de fire internationale eksportkontrolregimer: Nuclear Suppliers Group (NSG), Australien Gruppen (AG), Wassenaar Arrangementet (WA) og Missile Technology Control Regime (MTCR) samt i Zangger Komiteen. Eksportkontrolregimerne består hver af ca. 40 hovedsageligt vestlige lande.

Samarbejdet har til formål at sikre, at sensitive produkter og teknologi ikke falder i de forkerte hænder og dermed medvirker til udvikling eller spredning af masseødelæggelsesvåben eller eksporteres til lande, der udgør en risiko for den internationale sikkerhed og stabilitet.

I eksportkontrolregimerne forhandler de deltagende lande om, hvilke produkter og teknologi der skal være underlagt kontrol, og hvert regime fastsætter lister over disse produkter, der udover en civil anvendelse kan anvendes til henholdsvis nukleare, kemiske og biologiske masseødelæggelsesvåben eller fremføringsmidler hertil samt konventionelle våben generelt.

Det fremgår af uranrapporten, afsnit 6.3.3, at Kongeriget Danmark gennem medlemskabet af eksportkontrolregimerne er politisk forpligtet til at overholde den regulering, der fremgår af eksportkontrolregimerne, herunder at føre kontrol med eksport af dual-use produkter.

Som anført i uranrapporten, afsnit 8.1, er den regulering, der fremgår af de fire eksportkontrolregimer, bindende for Grønland, da medlemskabet af regimerne er indgået med gyldighed for hele Kongeriget.

3.4.2. Eksportkontrol med nukleart materiale

Eksportkontrol med nukleart materiale er reguleret i eksportkontrolregimet Nuclear Suppliers Group (NSG). I regimet samarbejder de deltagende lande om at sikre, at eksport af nukleart materiale samt teknologi og udstyr ikke fører til spredning af atomvåben til ikke-anerkendte atomvåbenlande efter traktaten om ikke-spredning af kernevåben. NSG regulerer alene nukleart materiale i form af udgangsmateriale og specielt fissilt materiale. Uranmalmkoncentrat, også kendt som yellowcake, som eventuelt vil skulle oparbejdes i Grønland og udføres fra Grønland, er opført på NSG's liste, jf. NSG part 1 – den såkaldte triggerliste. Produkter på triggerlisten vedrører de mest sensitive NSG-produkter.

Nukleart materiale i form af malm er ikke omfattet af kontrol i NSG. En række uraneksporterende lande som USA, Canada og Australien, der alle er medlemmer af NSG, fører imidlertid alle eksportkontrol med malme i visse koncentrationer. Desuden indeholder EU's regulering af sikkerhedskontrol, jf. Kommissionens forordning (Euratom) nr. 302/2005 om anvendelse af sikkerhedskontrol inden for Euratom (herefter benævnt Euratom forordning nr. 302/2005) og Kommissionens forordning (Euratom) nr. 66/2006 om undtagelse fra reglerne om forsyning ved overførsel af små mængder malme, udgangsmaterialer og specielle fissile materialer (herefter benævnt Euratom forordning nr. 66/2006) bestemmelser om regulering af malme i forbindelse med overførsler mellem EU's medlemsstater og import/eksport til og fra tredjelande. Der henvises nærmere til afsnit 4.2. om tilladelse til udførsel af malm i fastsatte koncentrationer.

3.5. Gældende ret og varetagelse af eksportkontrol med dual-use produkter i Danmark

3.5.1. EU's dual-use forordning

Dual-use forordningen implementerer de internationale forpligtelser, som EU's medlemslande har påtaget sig ved ratifikation af internationale traktater eller som deltagere i ikke-sprednings- og eksportkontrolregimerne.

Forordningen er direkte retligt bindende for Danmark, men gælder ikke for Grønland, da Grønland ikke er medlem af EU. Som anført i afsnit 3.4.1. er den regulering, der fremgår af de fire eksportkontrolregi-

mer imidlertid bindende for Grønland, da medlemskabet af regimerne er indgået med gyldighed for hele Kongeriget.

Dual-use forordningen fastlægger, hvilke dual-use produkter, der er underlagt eksportkontrol, idet forordningens bilag I, den såkaldte kontrolliste, samler kontrollisterne fra de fire eksportkontrollister i én samlet liste. Listen indeholder ikke alene fysiske produkter, men også software og teknologi, der kan anvendes til såvel civile som militære formål.

Dual-use forordningen regulerer eksportkontrol på to måder:

1) Kontrollisten indeholder en samlet liste over de produkter, der er underlagt kontrol. Hvis et produkt er opført på kontrollisten, skal eksportøren søge om udførselstilladelse hos myndighederne, hvis produktet skal udføres fra EU.

2) De såkaldte catch-all bestemmelser fastsætter de nærmere betingelser for eksportkontrol med dual-use produkter, som ikke er opført på kontrollisten. Formålet med disse bestemmelser er at sikre, at der ikke sker eksport af produkter, der skal anvendes til masseødelæggelsesvåben, eller som skal anvendes militært i et land, der er underlagt en våbenembargo. Hvis en udførsel er omfattet af catch-all bestemmelserne, skal eksportøren ligeledes søge om udførselstilladelse hos myndighederne.

Dual-use forordningen indeholder herudover regler om mæglervirksomhed og transit af dual-use produkter for at opfylde forpligtelserne herom i FN's Sikkerhedsrådsresolution nr. 1540 (2004).

Endelig indeholder dual-use forordningen generelle krav til håndhævelse og kontrol, herunder krav til toldprocedurer, idet den nærmere udmøntning af kontrolforanstaltningerne samt fastsættelse af straffebestemmelser er overladt til den enkelte EU-medlemsstat i henhold til national lovgivning og praksis.

3.5.2. Den danske bemyndigelseslov

Dual-use forordningen er i Danmark suppleret med nationale regler, jf. lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. (i det følgende benævnt bemyndigelsesloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 635 af 9. juni 2011 og den tilhørende bekendtgørelse nr. 475 af 14. juni 2005 om kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse ("dual-use") og kontrol med ydelse af teknisk bistand (herefter benævnt udførselsbekendtgørelsen).

Bemyndigelsesloven indeholder en generel bemyndigelse for erhvervs- og vækstministeren til at fastsætte bestemmelser om gennemførelse af EU's fælles handelspolitik. Bemyndigelsesbestemmelsen er bl.a. udnyttet til at fastsætte administrative bestemmelser, bestemmelser om kompetent myndighed, en gebyrordning for ansøgninger til visse lande, der er omfattet af særlige EU-sanktioner samt straffebestemmelser.

Desuden indeholder loven et forbud mod at yde teknisk bistand uden for EU, hvis den tekniske bistand er bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling af masseødelæggelsesvåben eller fremføringsmidler hertil. Ligeledes indeholder loven et forbud mod transport af dual-use produkter, der skal anvendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben.

Forbuddet mod teknisk bistand er gennemført i dansk lovgivning ved lov nr. 305 af 2. maj 2005. Der er tale om en udmøntning af en del af Rådets fælles aktion af 22. juni 2000 om kontrol med teknisk bistand i forbindelse med visse former for militær endelig anvendelse (2000/401/FUSP). Forbuddet mod transport af dual-use produkter er gennemført i dansk lovgivning ved lov nr. 494 af 12. maj 2010, og udmønter bestemmelserne herom i FN's Sikkerhedsrådsresolution nr. 1540 (2004) samt den internationale søfartskonvention Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation (SUA).

Bemyndigelsesloven gælder ikke for Grønland, jf. bemyndigelseslovens § 4.

3.5.3. Administration af reglerne om kontrol med dual-use produkter i Danmark

Erhvervsstyrelsen er kompetent myndighed i Danmark for kontrol med eksport af dual-use produkter. Afgørelsen af, om der skal gives tilladelse eller afslag på en ansøgning, sker ud fra de kriterier, der er fastsat i dual-use forordningens artikel 12. Det fremgår således, at der skal tages hensyn til en række internationale forpligtelser, der bl.a. fremgår af de internationale eksportkontrolregimer, forpligtelser der er pålagt ved bindende beslutninger om sanktioner over for tredjelande, eller den nationale udenrigs- og sikkerhedspolitik. I forbindelse med sidstnævnte, skal der bl.a. tages hensyn til de kriterier, der fremgår af Rådets fælles holdning 2008/944/FUSP, om fælles regler for kontrol med eksport af militærteknologi og -udstyr.

I forbindelse med sagsbehandlingen samarbejder styrelsen med andre danske myndigheder om at tilvejebringe et beslutningsgrundlag for afgørelserne. Politiets Efterretningstjeneste (PET) og Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) høres om, hvorvidt der foreligger kritiske oplysninger om bl.a. købere og slutbrugere i forhold til ikke-spredning. Udenrigsministeriet høres i de sager, hvor danske udenrigs- og sikkerhedspolitiske hensyn især vurderes at spille en rolle, fx ved udførsel til militære slutbrugere. Hvis der er tvivl om, hvorvidt et produkt er omfattet af eksportkontrolreglerne, dvs. om det er opført på kontrollisten eller vil kunne være omfattet af catch-all bestemmelserne, høres Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI), der fungerer som styrelsens tekniske rådgiver.

Styrelsen er endvidere efter dual-use forordningen forpligtet til at undersøge, om andre EU-lande har givet afslag på en ansøgning om tilladelse til udførsel af en i alt væsentlig identisk transaktion. I givet fald skal styrelsen konsultere det pågældende land, inden der kan udstedes en eventuel tilladelse.

3.5.4. Kontrol- og tilsynsforpligtelser

Det fremgår af § 6 i udførselsbekendtgørelsen, at ansvaret for at en udførsel finder sted i overensstemmelse med dual-use forordningen, påhviler eksportøren.

Som led i Erhvervsstyrelsens myndighedsudøvelse udøver styrelsen forskellig kontrol og tilsyn med, at eksportøren overholder de gældende regelsæt. Efter dual-use forordningens artikel 21 kan de kompetente myndigheder træffe foranstaltninger, der gør det muligt at indsamle oplysninger om alle ordrer/transaktioner for en udførsel, samt fastslå om kontrolforanstaltningerne anvendes korrekt, hvilket bl.a. kan ske ved adgang til forretningssteder, der anvendes af personer, der er involveret i en udførselstransaktion.

Bestemmelserne er konkret udmøntet i vilkårene for de enkelte udførselstilladelser, hvor styrelsen bl.a. forpligter en eksportør til at opbevare relevant dokumentation samt i visse tilfælde udpege en ansvarlig medarbejder i virksomheden som garant for, at virksomhedens interne procedurer bliver overholdt.

For at påse overholdelsen af vilkårene samt sikre, at en eksportør har det fornødne kendskab til eksportkontrolreglerne, foretager styrelsen årligt ca. 10 besøg hos berørte virksomheder. Besøgene anmeldes på forhånd og er aftalt med den pågældende virksomhed. Såfremt styrelsen finder afvigelser, kan dette resultere i forskellige reaktionsmuligheder afhængigt af karakteren af afvigelsen. Reaktionerne går fra indskærpelse, tilbagekaldelse af tilladelse til egentlig retlige skridt i form af politianmeldelse af eksportøren.

3.5.5. Udførselskontrol med dual-use produkter

Bestemmelser om kontrolprocedurer ved udførsel af dual-use produkter fremgår af dual-use forordningens artikel 16-18. Bestemmelserne fastlægger, at eksportøren ved udførsel af dual-use produkter skal kunne dokumentere, at der foreligger en udførselstilladelse. Hvis en toldmyndighed har mistanke om, at der ikke er taget hensyn til relevante oplysninger, eller hvis omstændighederne har ændret sig væsentligt siden tilladelsens udstedelse, skal Erhvervsstyrelsen kontaktes.

De nærmere forpligtelser for eksportøren til den konkrete udførsel og udførselskontrol er fastsat i vilkårene, der følger med en individuel eller global udførselstilladelse.

3.6. Gældende ret og varetagelse af eksportkontrol med dual-use produkter i Grønland

I forbindelse med Grønlands beslutning om at ophæve nul-tolerancepolitikken med henblik på udvin-
ding og eksport af uran konstaterede uranrapporten i afsnit 8.1, at eksportkontrol af dual-use produkter
ikke er reguleret i særlig lovgivning for Grønland. Det blev endvidere konstateret i uranrapportens afsnit
8.2, at EU's dual-use forordning, der danner den retlige ramme for eksportkontrol i Danmark, ikke
omfatter Grønland, da Grønland ikke er medlem af EU. Tilsvarende gælder bemyndigelsesloven ikke for
Grønland, jf. afsnit 3.5.2.

Grønland er imidlertid omfattet af bekendtgørelse nr. 315 af 27. juni 1972 om kontrol med den fredelige
udnyttelse af nukleare materialer, der er udstedt med hjemmel i atomanlægsloven (Lov nr. 170 af 16. maj
1962 om nukleare anlæg (atomanlæg)). Det fremgår af bekendtgørelsens § 6, at nukleart materiale ikke
må udføres uden Atomenergikommissionens tilladelse. Ved nukleart materiale forstås i den forbindelse:
Uran, plutonium og thorium uforarbejdet – bortset fra malme – eller forarbejdet, i metallisk form, i
legering eller kemisk forbindelse, jf. bekendtgørelsens § 1. Bekendtgørelse nr. 315 af 27. juni 1972
foreslås ophævet for Grønland i forbindelse med, at det af udenrigsministeren fremsatte forslag til lov for
Grønland om kontrol med den fredelige udnyttelse af nukleart materiale træder i kraft.

4. Hovedpunkter i lovforslaget

4.1. Formål, definitioner m.v.

Af fælleserklæringen om eksportkontrol fremgår, at regeringen har til hensigt at fremsætte lovforslag
om eksportkontrol med dual-use produkter i Grønland med henblik på at sikre overholdelse af Kongeriget
Danmarks internationale forpligtelser i forhold til eksportkontrol og ikke spredning, svarende til bestem-
melserne i dual-use forordningen. Ligeledes vil loven indeholde krav om tilladelse til udførsel af malm,
der indeholder uran og thorium i fastsatte koncentrationer.

Det foreslås, at lovens formålsbestemmelse i § 1 afspejler dette, således at loven har til formål at sikre,
at sensitive produkter og teknologi ikke anvendes til kritiske formål, herunder til udvikling og spredning
af masseødelæggelsesvåben, eller eksporteres til lande, der udgør en risiko for den internationale fred,
sikkerhed og stabilitet, og at Kongeriget Danmark overholder sine internationale forpligtelser i forhold til
eksportkontrol med dual-use produkter.

For at sikre, at der indføres regler om eksportkontrol med dual-use produkter i Grønland, der svarer til
de bestemmelser, der fremgår af dual-use forordningen, foreslås i lovens § 2 at medtage definitioner, der
fremgår af dual-use forordningen vedrørende: Produkter med dobbelt anvendelse (dual-use produkter),
udførsel, eksportør, udførselsangivelse, mæglervirksomhed, mægler, individuel udførselstilladelse og glo-
bal udførselstilladelse, idet definitionerne er justeret i forhold til, at udførsel af produkterne ikke sker fra
EU's toldområde, men fra Grønland.

For at lette forståelsen af loven foreslås, at der medtages definitioner af nukleart materiale som samle-
betegnelse for malm, udgangsmaterialer og specielt fissilt materiale. Definitionerne af udgangsmateriale
og specielt fissilt materiale svarer til de fastsatte definitioner, der fremgår af EU's kontrolliste, jf. bilag
I til dual-use forordningen. Dual-use forordningen regulerer ikke udførsel af malm. Det foreslås derfor
at indføre en definition af malm, der svarer til definitionen i Euratom-traktatens artikel 197, stk. 4, idet
de nævnte gennemsnitskoncentrationer vil blive fastsat administrativt af erhvervs- og vækstministeren, jf.
lovforslagets § 3, stk. 4.

4.2. Tilladelse til udførsel og mæglervirksomhed

Det foreslås i lovforslagets § 3, stk. 1, at der skal søges om tilladelse til at udføre dual-use produkter fra
Grønland, der er opført i kontrollisten.

Det foreslås endvidere i lovens § 3, stk. 3, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om

en kontrolliste, således at denne svarer til EU's kontrolliste over dual-use produkter. Formålet med bestemmelsen er at sikre en smidig og hurtig implementering af de internationale forpligtelser i forhold til, hvilke produkter der skal være underlagt kontrol, således at der til enhver tid gælder de samme regler for udførsel af dual-use produkter i Grønland og i Danmark.

Nukleart materiale i form af uranmalmkoncentrat er opført i kontrollisten og er dermed omfattet af tilladelseskrav ved udførsel fra Grønland. En række uraneksporterende lande som USA, Canada og Australien har imidlertid alle valgt også at regulere eksport af malme, der indeholder visse koncentrationer af uran eller thorium i deres nationale lovgivninger. Malme er endvidere reguleret i EU's sikkerhedskontrolregler, idet Euratom-forordning nr. 302/2005 stiller krav om indberetning til Kommissionen, hvis der sker udførsel heraf fra EU. Euratom-forordning nr. 66/2006 fritager dog indberetning for udførsel af mindre mængder af malme.

Som følge af den internationale regulering af malm foreslås det i loven, at der skal søges om tilladelse til udførsel af malm, der indeholder fastsatte gennemsnitskoncentrationer af uran eller thorium, jf. forslaget § 3, stk. 2. Malm anses som et dual-use produkt i lovens forstand, og lovens øvrige bestemmelser for dual-use produkter finder derfor også anvendelse for malm. Der foreslås indsat en bemyndigelsesbestemmelse i lovens § 3, stk. 4, hvorefter erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte de nærmere krav til gennemsnitskoncentrationer. Fastsættelsen vil basere sig på de nuværende bestemmelser om koncentrationer, der gælder i USA, Canada og Australien eller i EU.

Det foreslås i lovens § 4, at der skal søges om tilladelse til en udførsel, hvis eksportøren er blevet informeret af myndighederne om, eller har kendskab til eller mistanke om, at produktet helt eller delvist er eller kan være bestemt til anvendelse til masseødelæggelsesvåben, eller hvis der er tale om militær anvendelse af produktet i et land, der er genstand for en våbenembargo. Bestemmelserne svarer til de tilsvarende såkaldte catch-all bestemmelser i dual-use forordningens artikler 3-5.

Herudover foreslås i lovens § 5, at der indføres bestemmelser om tilladelse til mæglervirksomhed, som svarer til bestemmelserne herom i dual-use forordningen.

4.3. Eksportkontrolmyndighed, sagsbehandling m.v.

I uranrapporten blev der identificeret et behov for at etablere et samarbejde og et administrativt system til at varetage eksportkontrollen med dual-use produkter i Grønland. Det fremgår af fælleserklæringen om eksportkontrol, at der er enighed mellem den danske regering og Naalakkersuisut om en dansk-grønlandsk myndighedsstruktur.

På baggrund af fælleserklæringen om eksportkontrol foreslås derfor i lovens § 6, stk. 1, at Erhvervsstyrelsen er kompetent myndighed for eksportkontrol med dual-use produkter i Grønland (eksportkontrolmyndighed). Erhvervsstyrelsen foreslås som eksportkontrolmyndighed at skulle varetage følgende opgaver:

- Træffe afgørelse om, hvorvidt der kan gives tilladelse eller skal gives afslag på en ansøgning om eksport af dual-use produkter og teknologi.
- Forestå den fornødne administrative opdatering af regelgrundlaget, herunder opdatering af kontrollisten på baggrund af ændringer til EU's kontrolliste.
- Etablere og drive i samarbejde med Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel et effektivt eksportkontrollsystem i Grønland, der opfylder de internationale eksportkontrolforpligtelser for dual-use produkter og teknologi.
- Samarbejde med styrelsens samarbejdspartnere i Udenrigsministeriet (UM), Politiets Efterretningstjeneste (PET), Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) og Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI) om den praktiske gennemførelse af eksportkontrolforpligtelserne i Grønland.

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel vil i sager, hvor Erhvervsstyrelsen som eksport-

kontrolmyndighed har afgjort, at der kan gives tilladelse til en eksportansøgning i medfør af denne lov, kunne træffe afgørelse om, hvorvidt der skal gives afslag på en ansøgning som følge af anden grønlandsk lovgivning på overtagne områder, fx ved afgørelser efter råstofloven.

Det foreslås i lovens § 6, stk. 2, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med Naalakkersuisut kan bemyndige grønlandske myndigheder til at bistå eksportkontrolmyndigheden med at varetage opgaver i forbindelse med lovens kapitel 2, 3, 5 og 6. Erhvervs- og vækstministeren kan således bemyndige Departementet for Arbejdsmarked, Erhverv og Handel til at varetage opgaver vedrørende modtagelse af ansøgninger og afsendelse af afgørelser samt foretage kontrolbesøg hos grønlandske eksportører og mæglere med henblik på bl.a. at påse, at vilkårene for udstedte tilladelser er overholdte, ligesom erhvervs- og vækstministeren kan bemyndige grønlandske toldmyndigheder til at varetage opgaver med udførselskontrol af dual-use produkter efter lovens kapitel 6.

Det foreslås videre i lovens § 6, stk. 3, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med Naalakkersuisut kan bemyndige Finansdepartementet til at bistå med at fastlægge de kontrolsteder, hvor behandlingen af udførselsangiver for dual-use produkter skal ske, jf. lovforslagets § 16, stk. 2.

Det foreslås i lovens § 7, at Erhvervsstyrelsen som eksportkontrolmyndighed udsteder tilladelse til udførsel af dual-use produkter, hvilket kan ske i form af en individuel eller en global udførselstilladelse. I overensstemmelse med fælleserklæringen om eksportkontrol foreslås det, at Erhvervsstyrelsen hører Departementet for Arbejdsmarked, Handel og Erhverv om den påtænkte afgørelse og beslutningsgrundlaget herfor, inden styrelsen træffer afgørelse. Erhvervsstyrelsen udsteder endvidere tilladelse til mæglervirksomhed, jf. den foreslåede § 8.

Til brug for behandling af en ansøgning har eksportøren eller mægleren pligt til at fremkomme med alle relevante oplysninger til vurdering af ansøgningen. Der er tale om bestemmelser, der svarer til bestemmelserne i dual-use forordningens artikel 9 og 10.

Det foreslås i lovens § 9, at erhvervs- og vækstministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere bestemmelser om administrationen af eksportkontrolreglerne, herunder om formkrav i forbindelse med ansøgninger, vilkår for udstedte tilladelser m.v.

Behandlingen af ansøgninger om eksporttilladelse vil følge de samme overordnede principper, som gælder for Erhvervsstyrelsens behandling af dual-use ansøgninger i Danmark. Det betyder, at Erhvervsstyrelsen ved vurderingen af, om der kan udstedes en tilladelse eller skal gives afslag, skal tage hensyn til en række internationale forpligtelser, den nationale udenrigs- og sikkerhedspolitik samt endelig den tiltænkte endelige anvendelse af produktet og faren for omdirigering til kritiske formål. De hensyn, der skal lægges vægt på, fremgår af den foreslåede § 10, der svarer til bestemmelsen i dual-use forordningens artikel 12.

Specielt ved behandling af ansøgninger om udførsel af nukleart materiale, der efter denne lov kræver tilladelse, vil Erhvervsstyrelsen, inden styrelsen træffer afgørelse, høre Udenrigsministeriet med henblik på at konstatere, om der er indgået en såkaldt mellemstatslig modtagerstatsaftale med modtagerlandet. Krav om mellemstatslige modtagerstatsaftaler ved overførsel af nukleart materiale udvundet i Grønland fremgår af lovforslag for Grønland om kontrol med den fredelige udnyttelse af nukleart materiale, som udenrigsministeren har fremsat parallelt med dette lovforslag. Hvis der ikke foreligger en sådan aftale, eller hvis kravet om en mellemstatslig modtagerstatsaftale ikke er fraveget af udenrigsministeren, vil Erhvervsstyrelsen ikke kunne give tilladelse til udførslen.

Som hovedregel vil Erhvervsstyrelsen udstede en tilladelse, hvis der ikke foreligger nogen kritiske oplysninger i form af efterretningsoplysninger om parter i handlen, eller hvis udførslen ikke strider mod danske udenrigs- og sikkerhedspolitiske hensyn. Hvis der foreligger kritiske oplysninger i forbindelse med en udførsel, vil styrelsen ud fra en konkret vurdering af karakteren af disse oplysninger træffe afgørelse om, hvorvidt der kan gives tilladelse eller skal gives afslag på udførslen.

4.4. Forbud mod teknisk bistand og transport

4.4.1 . Forbud mod teknisk bistand

Efter lovforslaget gøres det forbudt uden for Grønland at yde teknisk bistand vedrørende dual-use produkter, der er omfattet af loven i tilfælde, hvor den tekniske bistand skal benyttes i forbindelse med udvikling eller fremstilling af masseødelæggelsesvåben. Forbuddet svarer til bestemmelsen i bemyndigelsesloven om teknisk bistand.

Der foreslås dog visse undtagelser fra det generelle forbud mod at yde teknisk bistand. Således undtages ydelse af teknisk bistand i EU's medlemslande samt i Australien, Canada, Japan, Liechtenstein, New Zealand, Norge, Schweiz og USA, dvs. i EU's såkaldt syv nærtstående lande samt Liechtenstein. Ligeledes undtages teknisk bistand om information, der er frit tilgængelig for offentligheden, samt om grundforskning.

Desuden foreslås det at indsætte en bemyndigelse for erhvervs- og vækstministeren til at dispensere fra forbuddet i helt særlige tilfælde.

4.4.2. Forbud mod transport

Lovforslaget fastsætter også et forbud mod transport af dual-use produkter, der er bestemt til anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben. Forbuddet omfatter alle former for transport, herunder transport med skib, fly, lastvogn m.v. Forbuddet svarer til bestemmelsen i bemyndigelsesloven om transport.

Forslaget omfatter også handlinger foretaget i udlandet, dog med de begrænsninger der følger af § 4, stk. 2, og §§ 5 og 6 i kriminallov for Grønland. Dette indebærer navnlig, at både det firma, der står bag en transport, og fx den skibsfører, pilot eller chauffør, der udfører transporten, selvstændigt kan idømmes foranstaltninger, forudsat at den pågældende efter de almindelige principper for kriminalretligt ansvar kan anses for ansvarlig for den ulovlige transport.

Der foreslås dog visse undtagelser fra forbuddet mod transport. Således undtages transporter, der gennemføres uden for Grønland, når transporten sker i overensstemmelse med internationale aftaler om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben.

4.5. Kontrol og tilsyn med eksport af dual-use produkter

4.5.1. Kontrolindsats over for grønlandske eksportører og mæglere

Det fremgår af fælleserklæringen om eksportkontrol, at der er enighed om at gennemføre en fælles kontrolindsats over for grønlandske virksomheder med det formål at undersøge, om eksportøren har fornødent kendskab til og har etableret de nødvendige interne procedurer for eksportkontrol, samt om der foreligger den fornødne dokumentation for, at dual-use produktet er udført som forudsat i tilladelsen og vilkårene herfor. Indsatsen vil indholdsmæssigt svare til den indsats, som Erhvervsstyrelsen gennemfører over for danske virksomheder på eksportkontrolområdet. Der er tale om en risikobaseret kontrol, hvor Erhvervsstyrelsens behov for besøg bl.a. fastlægges ud fra styrelsens erfaringer med eksportøren og hvilke dual-use produkter og lande, der er omfattet af den udførselstilladelse, som der føres kontrol med.

For at kunne udøve en effektiv kontrol med overholdelsen af vilkårene for de udstedte tilladelser foreslås, at eksportkontrolmyndigheden eller grønlandske myndigheder, som bemyndiges hertil, i det omfang det skønnes nødvendigt, får mulighed for at få adgang uden retskendelse til lokaliteter, forretningsbøger og relevante tilladelser og handelsdokumenter i forbindelse med udførslen af dual-use produkter, jf. lovforslagets § 15.

Det forudsættes, at bestemmelsen administreres i overensstemmelse med Erhvervsstyrelsens nuværende praksis ved kontrolbesøg hos danske virksomheder, hvor de enkelte kontrolbesøg anmeldes og aftales på forhånd med den pågældende eksportør.

Det forudsættes endvidere, at grønlandske myndigheder som aftalt i fælleserklæringen om eksportkontrol skal medvirke ved gennemførelsen af kontrolindsatsen. Det fremgår således af lovforslagets § 6, stk. 2, at erhvervs- og vækstministeren kan bemyndige grønlandske myndigheder til at bistå eksportkontrolmyndigheden med at udføre tilsyns- og kontrolopgaver. Konkret vil der være tale om, at Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel efter nærmere aftale med Erhvervsstyrelsen foretager anmeldte kontrolbesøg med henblik på at konstatere, om en eksportør overholder de vilkår, der er fastsat i forbindelse med udstedte tilladelser, dvs. fx er i besiddelse af nødvendige handelsdokumenter som fragtbreve, korrekt udfyldt udførselsangivelse samt anden dokumentation for, at et dual-use produkt er udført til den slutbruger, der er givet tilladelse til.

4.5.2. Kontrolprocedurer i forbindelse med eksportkontrol

Bestemmelserne om kontrolprocedurer ved udførsel af dual-use produkter fra Grønland fremgår af lovforslagets §§ 16 og 17. De foreslåede bestemmelser om kontrolprocedurer svarer til de bestemmelser om udførselskontrol, der er fastsat i dual-use forordningens kapitel 6. Bestemmelserne indebærer, at en eksportør ved udførsel af dual-use produkter skal dokumentere, at der foreligger en udførselstilladelse. Udførslen kan udsættes i op til 30 arbejdsdage, hvis der ikke i forbindelse med udstedelsen af tilladelsen er taget hensyn til relevante oplysninger, eller hvis omstændighederne har ændret sig væsentligt siden tilladelsens udstedelse. Selve gennemførelsen af toldformaliteterne skal ske på kontrolsteder, der er udpeget af erhvervs- og vækstministeren efter forudgående høring af Finansdepartementet.

Det fremgår af fælleserklæringen om eksportkontrol, at der er enighed mellem den danske regering og Naalakkersuisut om, at erhvervs- og vækstministeren kan bemyndige Finansdepartementet og grønlandske toldmyndigheder til at bistå med at varetage kontrolopgaver med dual-use produkter efter lovforslagets kapitel 6.

I overensstemmelse med fælleserklæringen om eksportkontrol forudsættes herefter, at Finansdepartementet i overensstemmelse med lovforslagets § 6, stk. 3, bemyndiges af erhvervs- og vækstministeren til at bistå med at fastsætte det eller de toldsteder, der er ansvarlige for behandlingen af udførselsangivelser for dual-use produkter.

Endvidere forudsættes, at de grønlandske toldmyndigheder i overensstemmelse med fælleserklæringen og lovforslagets § 6, stk. 2, bemyndiges til at bistå med varetagelsen af kontrolopgaver ved udførsel af dual-use produkter fra Grønland efter lovens § 17. Det forudsættes i den forbindelse, at de grønlandske toldmyndigheder kan udsætte en udførsel af dual-use produkter, og at de grønlandske toldmyndigheder straks underretter Erhvervsstyrelsen samt Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel, hvis de har stoppet en udførsel af et dual-use produkt. Det forudsættes endvidere, at de grønlandske toldmyndigheder straks frigiver dual-use produktet, hvis eksportkontrolmyndigheden ikke har truffet afgørelse inden for de frister, der er fastsat i lovforslagets § 17, stk. 2.

4.6. Gebyrordning for visse ansøgninger om udførselstilladelse

Det foreslås i lovens § 18 at indføre en gebyrordning for behandling af ansøgninger om tilladelse til udførsel af nukleart materiale fra Grønland.

Gebyrordningen omfatter alene ansøgninger om udførsel og kontrol af nukleart materiale, der er omfattet af krav om tilladelse efter lovens § 3, stk. 1, eller stk. 2. Dette betyder, at hvis der udføres nukleart materiale fra Grønland i form af uranmalmkoncentrat opkræves et gebyr for behandling af ansøgningen, da uranmalmkoncentrat er opført på kontrollisten. Tilsvarende vil ansøgninger om udførsel af nukleart materiale i form af malm i fastsatte gennemsnitskoncentrationer, jf. den foreslåede § 3, stk. 2, blive gebyrbelagt.

Det foreslås i § 18, stk. 2, at Erhvervsstyrelsens omkostninger til bl.a. sagsbehandling af ansøgninger om tilladelse til udførsel af nukleart materiale og efterfølgende kontrolopgaver indgår ved fastsættelsen

af gebyret. Endvidere indgår styrelsens omkostninger, der er forbundet med etablering og drift af understøttende it-systemer for sagsbehandlingen. Ved omkostninger til kontrolopgaver henregnes omkostninger forbundet med besøg i Grønland samt eventuel afrapportering eller anden opfølgning på kontrolaktiviteter efter lovens kapitel 5 og 6. Der forventes alene at være behov for, at Erhvervsstyrelsen foretager et begrænset antal besøg som følge af, at erhvervs- og vækstministeren kan bemyndige Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel til at udføre en nærmere afgrænset del af tilsyns- og kontrolforpligtelserne på vegne af Erhvervsstyrelsen, jf. den foreslåede § 6, stk. 2.

Der er væsentlig usikkerhed om, hvornår de første ansøgninger om udførselstilladelse til nukleart materiale udvundet i Grønland kan forventes. Størrelsen af det gebyr, der skal betales for en ansøgning, er dermed også forbundet med stor usikkerhed. Som følge heraf foreslås i § 18, stk. 1 og 3, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om størrelsen af det enkelte gebyr, når der er nærmere kendskab til omfanget af ansøgninger, og de nærmere betingelser for opkrævningen af gebyret.

4.7. Foranstaltninger

Foranstaltningerne i forslagets § 19 svarer til de strafbestemmelser, der er fastsat i bemyndigelsesloven. Det foreslås således, at der – i lighed med strafbestemmelserne i bemyndigelsesloven – i loven fastsættes bestemmelser om idømmelse af foranstaltninger efter kriminallov for Grønland for overtrædelse af de samme bestemmelser.

Det tilkommer domstolene i Grønland konkret at fastsætte bødeniveauet og en eventuel anstaltsanbringelse. Der har ikke hidtil været sager om overtrædelse af bemyndigelsesloven i Danmark, som har ført til domfældelse, og der er derfor ingen praksis for domstolenes strafudmåling. Enkelte overtrædelsessager, som har været behandlet af anklagemyndigheden, er dog blevet afgjort udenretligt ved et bødeforlæg, hvor virksomheden har betalt bøden.

Efter § 11 i kriminallov for Grønland kan foranstaltninger idømmes for både forsætlige og uagtsomme overtrædelser (grov og simpel uagtsomhed) af anden lovgivning, medmindre det modsatte har særlig hjemmel.

For så vidt angår overtrædelse af kravet om tilladelse til udførsel af et produkt med dobbelt anvendelse, der ikke er opført i kontrollisten, jf. catch-all bestemmelserne, og overtrædelse af forbuddet mod teknisk bistand, foreslås det imidlertid, at der alene kan idømmes foranstaltninger for forsætlige og groft uagtsomme overtrædelser. Det foreslås desuden, at der alene kan idømmes foranstaltninger for forsætlige overtrædelser af forbuddet mod transport. Dette svarer helt til strafbestemmelserne herom i bemyndigelsesloven.

Som de fleste særlove i Danmark foreslås det desuden, at lov om eksportkontrol i Grønland alene finder anvendelse på handlinger, der foretages i Grønland. Det foreslås dog, at bestemmelsen om forbud mod teknisk bistand, uanset bestemmelsen i § 4 i kriminallov for Grønland, også finder anvendelse på handlinger, der foretages uden for Grønland, så forbuddet geografisk udstrækkes til også at omfatte handlinger, der begås i udlandet. Dette svarer ligeledes til bestemmelsen herom i bemyndigelsesloven.

For så vidt angår bestemmelsen om forbud mod transport foreslås det i § 14, stk. 2, at forbuddet også omfatter transporter, der gennemføres i udlandet, dog med de begrænsninger, der følger af § 4, stk. 2, og §§ 5 og 6 i kriminallov for Grønland. Også dette svarer til bemyndigelseslovens bestemmelse herom. Dette indebærer, at personer, som er bosat i Grønland, og som fx befinder sig i en anden stat eller ombord på et fremmed skib eller fly, efter omstændighederne vil kunne idømmes foranstaltninger for at overtræde forbuddet, hvis handlingen er foretaget uden for et folkeretligt anerkendt statsområde, eller hvis handlingen er foretaget inden for et sådant område og er strafbar efter den dér gældende lovgivning.

Da der alene forventes et meget begrænset antal sager om overtrædelse af loven, foreslås det, at Retten i Grønland er 1. instans i sager om overtrædelse af loven eller forskrifter udstedt i medfør af loven.

5. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget indeholder en gebyrordning, der skal dække statens (Erhvervsstyrelsens) meromkostninger, som følge af administrationen af ansøgninger om tilladelse til udførelse af nukleart materiale og kontrolopgaver forbundet hermed.

Gebyrordningen foreslås at omfatte ansøgninger om udførsel af nukleart materiale, der er omfattet af krav om tilladelse efter lovens § 3, stk. 1 eller stk. 2.

Gebyret beregnes på baggrund af styrelsens omkostninger til administration og sagsbehandling af ansøgninger om udførselstilladelse, udgifter som led i kontrol- og tilsynsopgaver i forhold til udstedte tilladelser til udførsel af nukleart materiale og i forhold til udførselskontrol samt forholdsmæssige omkostninger ved etablering og drift af de understøttende it-systemer.

Det vurderes umiddelbart, at der vil være tale om merudgifter for Erhvervsstyrelsen svarende til 0,1-0,3 mio. kr. årligt frem til den første ansøgning om udførsel af nukleart materiale modtages. Der er tale om etableringsudgifter til kompetenceopbygning og løbende tilpasninger og udvikling af det nuværende danske it-sagsstyringssystem, således at dette kan anvendes som selvstændigt modul for elektronisk håndtering af ansøgninger om udførsel af nukleart materiale fra Grønland, statistikformål, datafangst m.v.

Der er væsentlig usikkerhed om, hvornår de første ansøgninger om udførselstilladelse tidligst kan forventes. Fra det tidspunkt, hvor Erhvervsstyrelsen modtager ansøgninger, forventes merudgifterne at blive i størrelsesordenen 0,5 mio. kr. til styrelsens sagsbehandling af ansøgninger, koordinering med grønlandske myndigheder, forholdsmæssige udgifter til vedligeholdelse og udvikling af styrelsens it-sagsstyringssystem samt regelmæssige besøg i Grønland som led i varetagelsen af tilsyns- og kontrolopgaver.

Det bemærkes, at en gebyrfinansiering gennem akkumulerede etableringsomkostninger – kombineret med kravet i Budgetvejledningen om en balance af en gebyrordning over 4 år – vil kunne medføre meget høje gebyrer på de forventede få ansøgninger. Gebyret foreslås derfor fastsat, så der sikres dækning af Erhvervsstyrelsens omkostninger, der er forbundet med de pågældende opgaver, således at der ved underdækning kan tilstræbes økonomisk balance mellem indtægter og omkostninger over en 8-årig periode.

Fastsættelsen af det enkelte gebyr for en ansøgning er forbundet med meget stor usikkerhed, da dette vil afhænge af antallet af eventuelle ansøgninger. Der forventes dog alene at være tale om et beskedent antal ansøgninger årligt, hvilket kan få betydning for gebyrets størrelse.

6. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget gælder ikke i Danmark, hvorfor de økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v. ikke er vurderet.

7. De administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget gælder ikke i Danmark, hvorfor de administrative konsekvenser for borgerne ikke er vurderet.

8. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget gælder ikke i Danmark, hvorfor de miljømæssige konsekvenser ikke er vurderet.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget gennemfører bestemmelser i Grønland, der svarer til bestemmelserne i dual-use forordningen tilpasset de forhold, at Grønland ikke er medlem af EU og tilpasset de særlige grønlandske forhold.

Erhvervsstyrelsen påser som led i sin tilsynsmyndighed, at eksportkontrolreglerne overholdes, herunder reglerne som fastlagt i dual-use forordningen. Eksportkontrol af dual-use produkter er en del af Kongerigets udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitik, der er et rigsansliggende.

Som følge af lovforslagets § 6 vil EU-Domstolens praksis vedrørende eksportkontrolreglerne – uagtet at Grønland ikke er medlem af EU og dermed ikke er bundet af EU-Domstolens afgørelser – have betydning for Erhvervsstyrelsens tilsynsvirksomhed i Grønland, idet styrelsen som udgangspunkt vil anvende den samme tilsynspraksis, som måtte følge af EU-Domstolens praksis, over for de grønlandske virksomheder.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 4. februar 2016 til den 2. marts 2016 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Advokatsamfundet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danmarks Rederiforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Institut for Internationale Studier, Dansk Transport og Logistik, Danske Advokater, Danske Maritime, Danske Speditører, Danske Universiteter, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel, Departementet for Finanser, Domstolsstyrelsen, Erhvervsflyvningens Sammenslutning, Formandens Departement, Grønlands Selvstyre/Naalakkersuisut, Retten i Grønland, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Rigsrevisionen, Råstofdepartementet, Transparency International Denmark, Udenrigsdepartementet, Vestre Landsret, Østre Landsret.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget forventes at medføre merudgifter for Erhvervs- og Vækstministeriet/Erhvervsstyrelsen. Merudgifterne til tilladelser vedr. nukleart materiale foreslås gebyrfinansieret. Der henvises til det anførte under punkt 5
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget forventes at have mindre administrative konsekvenser for Erhvervs- og Vækstministeriet/Erhvervsstyrelsen. Der henvises til det anførte under punkt 5
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Lovforslaget gælder ikke i Danmark, hvorfor de økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v. ikke er vurderet	Lovforslaget gælder ikke i Danmark, hvorfor de økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v. ikke er vurderet
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Lovforslaget gælder ikke i Danmark, hvorfor de administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v. ikke er vurderet	Lovforslaget gælder ikke i Danmark, hvorfor de administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v. ikke er vurderet
Miljømæssige konsekvenser	Lovforslaget gælder ikke i Danmark, hvorfor de miljømæssige konsekvenser ikke er vurderet	Lovforslaget gælder ikke i Danmark, hvorfor de miljømæssige konsekvenser ikke er vurderet
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslaget gælder ikke i Danmark, hvorfor de administrative	Lovforslaget gælder ikke i Danmark, hvorfor de administrative

	konsekvenser for borgerne ikke er vurderet	konsekvenser for borgerne ikke er vurderet
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget gennemfører bestemmelser i Grønland, der svarer til bestemmelserne i dual-use forordningen tilpasset de forhold, at Grønland ikke er medlem af EU og tilpasset de særlige grønlandske forhold. Erhvervsstyrelsen påser som led i sin tilsynsmyndighed, at eksportkontrolreglerne overholdes, herunder reglerne som fastlagt i dual-use forordningen. Eksportkontrol af dual-use produkter er en del af Kongerigets udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitik, der er et rigsansliggende. Som følge af lovforslagets § 6 vil EU-Domstolens praksis vedrørende eksportkontrolreglerne – uagtet at Grønland ikke er medlem af EU og dermed ikke er bundet af EU-Domstolens afgørelser – have betydning for Erhvervsstyrelsens tilsynsvirksomhed i Grønland, idet styrelsen som udgangspunkt vil anvende den samme tilsynspraksis, som måtte følge af EU-Domstolens praksis, over for de grønlandske virksomheder.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Efter bestemmelsen gælder, at formålet med loven er at sikre, at produkter med dobbelt anvendelse ikke anvendes til kritiske formål, og at Kongeriget Danmark overholder sine internationale eksportkontrolforpligtelser vedrørende dual-use produkter.

Gennem eksportkontrol med dual-use produkter sikres således, at dual-use produkter ikke medvirker til kritiske formål, herunder til udvikling og spredning af masseødelæggelsesvåben, eller eksporteres til lande, der udgør en risiko for den internationale fred, sikkerhed og stabilitet.

Kongeriget Danmarks forpligtelser i forhold til eksportkontrol følger af en række internationale traktater, aftaler og samarbejder, herunder bl.a. af FN's Sikkerhedsråds Resolution nr. 1540 (2004) og Kongerigets medlemskab af de internationale eksportkontrolregimer, der i Danmark er gennemført gennem Rådets forordning (EF) nr. 428/2009 af 5. maj 2009 om en fællesskabsordning for kontrol med udførsel, overførsel, mæglervirksomhed og transit i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1232/2011 af 16. november 2011 (herefter benævnt dual-use forordningen). Det foreslås, at lovens formålsbestemmelse ligeledes afspejler, at loven har til formål at sikre overholdelsen af Kongerigets internationale eksportkontrolforpligtelser ved udførsel af dual-use produkter fra Grønland.

Til § 2

Det foreslås i lovens § 2 at medtage definitioner af begreberne produkter med dobbelt anvendelse, udførsel, eksportør, udførselsangivelse, mæglervirksomhed, mægler, individuel udførselstilladelse og global udførselstilladelse. Definitionerne svarer til definitionerne i dual-use-forordningen, men er tilpasset i forhold til, at produkterne ikke udføres fra EU's toldområde men fra Grønland.

Produkter med dobbelt anvendelse (dual-use produkter) dækker bredt fysiske produkter, teknologi og software, der kan anvendes til civile og militære formål, herunder også i forbindelse med fremstilling, udvikling m.v. af masseødelæggelsesvåben.

Udførsel omfatter en udførsel ud af Grønlands toldområde. For så vidt angår software og teknologi omfatter en udførsel også overførsel, der sker ved hjælp af elektroniske medier, fx overførsel over internettet. Overførsel omfatter også, hvis software eller teknologi stilles til rådighed i elektronisk form for juridiske og fysiske personer eller partnerskaber uden for Grønland. En udførsel omfatter også mundtlig overførsel af teknologi, hvis teknologien beskrives over telefon.

Eksportør defineres som en fysisk eller juridisk person eller et partnerskab. En eksportør er ansvarlig for udførslen og dermed for overholdelsen af eksportkontrolreglerne. Som eksportør anses den, der har en kontrakt med modtageren uden for Grønland, og som har beføjelse til at beslutte, at produktet skal udføres fra Grønland, eller – i tilfælde af overførsel af software eller teknologi – har beføjelse til at beslutte, at softwaren eller teknologien skal overføres til et bestemmelsessted uden for Grønland.

Hvis der ikke er indgået nogen kontrakt, eller hvis indehaveren af kontrakten ikke handler for egen regning, anses den person, der har beføjelse til at beslutte, at produktet skal udføres fra Grønland, som eksportør.

Hvis produktet befinder sig i Grønland, men indehaveren af kontrakten befinder sig uden for Grønland anses den part i handlen, der har hjemsted i Grønland, som eksportør. Med denne bestemmelse sikres, at der kan identificeres en eksportør, der kan stilles til ansvar i Grønland.

Ved udførselsangivelse forstås den handling, hvor en person angiver et dual-use produkt til toldproceduren for udførsel fra Grønland. Det bemærkes, at der ikke er krav om udførselsangivelse, hvis et produkt – i form af software eller teknologi – overføres elektronisk, fx over internettet.

Mæglervirksomhed dækker virksomhed, hvorved der formidles eller tilrettelægges transaktioner med henblik på køb, salg eller levering af dual-use produkter mellem lande uden for Grønland eller direkte formidles køb, salg eller levering af sådanne produkter.

Individuel udførselstilladelse er en tilladelse, der udstedes til nærmere angivne dual-use produkter og til en bestemt køber og slutbruger.

Global udførselstilladelse anvendes ved kontinuerlig udførsel og omfatter nærmere angivne dual-use produkter, der udføres til et eller flere angivne lande og eventuelt bestemte slutbrugere i disse lande.

Den militære liste svarer til Den Europæiske Unions fælles liste over militært udstyr. Den nuværende militære liste er vedtaget af Rådet den 11. marts 2013, jf. FUSP/2013/C 90/01.

For at lette forståelsen af loven medtages definitioner af nukleart materiale som samlebetegnelse for malm, udgangsmateriale og specielt fissilt materiale.

Definitionen af malm svarer til definitionen i Euratom-traktatens artikel 197, stk. 4, idet de nævnte gennemsnitskoncentrationer vil blive fastsat administrativt af erhvervs- og vækstministeren, jf. lovforslagets § 3, stk. 4.

Definitionerne af udgangsmateriale og specielt fissilt materiale svarer til de fastsatte definitioner, der fremgår af EU's kontrolliste, jf. bilag I til dual-use forordningen.

Til § 3

Det foreslås i lovens § 3, *stk. 1*, at der kræves tilladelse til udførsel af dual-use produkter, der er opført i kontrollisten. Det foreslås endvidere i *stk. 3*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte og opdatere kontrollisten, således at den svarer til EU's kontrolliste over dual-use produkter.

Dual-use forordningens bilag I indeholder EU's samlede liste over dual-use produkter, der er omfattet af krav om tilladelse, hvis produkterne udføres af EU. For at implementere de beslutninger om produkter under kontrol, der træffes i de fire internationale eksportkontrolregimer, opdaterer EU-Kommissionen bilaget ca. en gang årligt, hvilket sker gennem en delegeret retsakt. Den nuværende kontrolliste indgår som bilag I til Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 2015/2420 om ændring af Rådets forordning

(EF) nr. 428/2009 om en fællesskabsordning for kontrol med udførsel, overførsel, mæglervirksomhed og transit i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse.

Bestemmelserne vil sikre, at der indføres samme regler i Grønland som i EU's dual-use forordning for, hvilke dual-use produkter der er omfattet af krav om udførselstilladelse.

Som følge af international regulering af malm, foreslås det i lovens § 3, *stk. 2*, at der skal søges om tilladelse til udførsel af malm, der indeholder visse fastsatte gennemsnitskoncentrationer af uran eller thorium. Kravet om udførselstilladelse gælder således, uanset om malmen skal anvendes til nukleare eller ikke-nukleare formål.

Der foreslås indsat en bemyndigelsesbestemmelse i lovens § 3, *stk. 4*, hvorefter erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte de nærmere krav til gennemsnitskoncentrationer m.v. Det er hensigten, at fastsættelsen vil basere sig på de bestemmelser om gennemsnitskoncentrationer, der gælder i landene USA, Canada og Australien eller i EU. Det bemærkes i den forbindelse, at USA, Canada og Australien stiller krav om eksporttilladelse, hvis malmen indeholder 0,05 pct. eller mere af uran eller thorium. I EU fremgår bestemmelserne om gennemsnitskoncentrationer af Forordning om fastsættelse af koncentrationen i de malme, der er omhandlet i artikel 197, *stk. 4*, i Euratom-traktaten (forordning nr. 9. af 22. februar 1960). Det fremgår af forordningens artikel 2, at gennemsnitskoncentrationen for uranholdig malm er enhver gennemsnitskoncentration med et gennemsnitsindhold på 0,1 pct. eller derover, for thoriumholdig malm, med undtagelse af monazit, en gennemsnitskoncentration på 3 pct. eller derover, og for monazit enhver gennemsnitskoncentration med et thoriumindhold på 10 pct. eller derover eller med et uranindhold på 0,1 pct. eller derover.

Alle regelsæt indeholder herudover undtagelsesbestemmelser, fx ved eksport af små mængder af malme. Det er hensigten, at bemyndigelsesbestemmelsen tilsvarende vil blive anvendt til at fastsætte undtagelsesbestemmelser for tilladelseskravet ved udførsel af malm i små mængder. Dette sker under hensyn til, at indholdet af uran eller thorium i malmen i givet fald vil være så lavt, at det i praksis ikke vil være muligt at ekstrahere stofferne fra malmen med henblik på, at disse stoffer skal indgå i udviklingen af masseødelæggelsesvåben.

Til § 4

I visse situationer kræves der tilladelse til udførsel af dual-use produkter, selvom disse ikke er opført i kontrollisten, jf. de såkaldte catch-all bestemmelser, der fremgår af den foreslåede § 4. Catch-all bestemmelserne kan ses som et sikkerhedsnet, der har til formål at forhindre, at mindre følsomme produkter, der ikke står opført i kontrollisten, bliver anvendt til udvikling af masseødelæggelsesvåben eller bliver anvendt til militært brug, hvis det pågældende land er underlagt en våbenembargo.

Det foreslås derfor i § 4, *stk. 1*, at eksportøren skal søge om tilladelse, hvis eksportøren er blevet gjort bekendt med af myndighederne, at produkterne er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller fremføringsmidler hertil. Ved masseødelæggelsesvåben forstås i den forbindelse kemiske, biologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer samt missiler, der kan fremføre sådanne våben.

Det foreslås endvidere i *stk. 2*, at der kræves udførselstilladelse, hvis køberlandet eller bestemmelseslandet er genstand for en internationalt vedtaget våbenembargo, og hvis eksportøren af myndighederne er blevet gjort bekendt med, at de pågældende produkter helt eller delvist kan være bestemt til militær endelig anvendelse. Ved militær endelig anvendelse forstås i den forbindelse, jf. den foreslåede *stk. 3*, enten inkorporering i militære produkter, anvendelse til fremstillings- og analyseudstyr m.v. til militære produkter eller anvendelse til et anlæg til fremstilling af militære produkter. Ved militære produkter forstås produkter, der er opført på EU's militære liste.

Endelig foreslås i *stk. 5*, at der kræves en udførselstilladelse, hvis en eksportør selv har kendskab til,

at pågældende produkter, der ønskes udført, helt eller delvist er bestemt til en af de anvendelser, der er nævnt i lovforslagets § 4, stk. 1 eller 2.

Til § 5

Det foreslås i lovens § 5, at en mægler skal søge om tilladelse til mæglervirksomhed, hvis denne enten er blevet gjort bekendt med af eksportkontrolmyndigheden, jf. *stk. 1*, eller selv har kendskab til, jf. *stk. 2*, at produkterne helt eller delvist kan være bestemt til en af de anvendelser i forbindelse med masseødelæggelsesvåben og missiler til fremføring heraf, der fremgår af den foreslåede § 4, stk. 1.

Reglerne om mæglervirksomhed er indført ved en revision af dual-use forordningen i 2009. Forordningens artikel 5, stk. 2, indeholder mulighed for, at EU's medlemsstater kan udvide anvendelsesområdet til også at omfatte tilladelse til ikke-listede produkter, jf. catch-all bestemmelserne i forordningens artikel 4. Der er ikke indført lovgivning i Danmark, der regulerer mæglervirksomhed i forhold til ikke-listede produkter. Da hensigten med dette lovforslag er, at der skal gælde samme regler for eksportkontrol med dual-use produkter i Grønland, som i Danmark, er dual-use forordningens artikel 5, stk. 2, derfor ikke udmøntet i loven, og det foreslås, at bestemmelserne om mæglervirksomhed alene finder anvendelse for dual-use produkter opført i kontrollisten.

Det bemærkes, at Erhvervsstyrelsen ikke hidtil har modtaget ansøgninger om tilladelse til mæglervirksomhed efter dual-use forordningen.

Til § 6

Det foreslås i § 6, *stk. 1*, at Erhvervsstyrelsen er eksportkontrolmyndighed og dermed kompetent myndighed for eksportkontrol af produkter med dobbelt anvendelse.

I overensstemmelse med fælleserklæringen om eksportkontrol foreslås i § 6, *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med Naalakkersuisut kan bemyndige grønlandske myndigheder til at bistå eksportkontrolmyndigheden med at varetage opgaver i forbindelse med lovens kapitel 2, 3, 5 og 6. Endvidere foreslås i § 6, *stk. 3*, at erhvervs- og vækstministeren kan bemyndige Finansdepartementet til at bistå med at fastsætte de kontrolsteder, hvor behandlingen af udførselsangivelser for dual-use produkter finder sted. De grønlandske myndigheders opgavevaretagelse sker i så fald efter nærmere aftale med erhvervs- og vækstministeren og under erhvervs- og vækstministerens instruktion og ansvar.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 4.3.

Til § 7

Det foreslås i § 7, *stk. 1*, at eksportkontrolmyndigheden træffer afgørelse om, hvorvidt der kan udstedes en tilladelse til udførsel af dual-use produkter eller skal gives afslag på ansøgningen. Forud for afgørelsen skal Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel høres om den påtænkte afgørelse og beslutningsgrundlaget for afgørelsen, jf. den foreslåede § 7, *stk. 3*. I overensstemmelse med fælleserklæringen om eksportkontrol og lovforslagets § 6, stk. 2, hvorefter erhvervs- og vækstministeren kan bemyndige Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel til at bistå med at varetage opgaver, forudsættes det, at eksportkontrolmyndighedens afgørelse om tilladelse eller afslag på ansøgningen vil blive meddelt til eksportøren af Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel. Udstedelse af afgørelsen vil ske efter den skabelon for afgørelsen, som eksportkontrolmyndigheden har udarbejdet.

Det bemærkes, at der vil kunne forekomme tilfælde, hvor eksportkontrolmyndighederne har afgjort, at der kan gives tilladelse til en ansøgning, men hvor grønlandsk lovgivning på overtagne områder, fx efter råstofloven, indebærer, at der skal gives afslag til selve udførslen som følge af grønlandsk lovgivning.

Tilladelsen kan ske i form af en individuel eller en global udførseltilladelse. En global udførseltilladelse udstedes typisk ved en regelmæssig eksport til udvalgte lande i modsætning til en individuel udførseltilladelse, der alene omfatter en enkeltstående udførsel til en bestemt endelig modtager (slutbruger). En

global udførselstilladelse indebærer dermed en administrativ lettelse for eksportøren i forhold til en individuel udførselstilladelse og forudsætter derfor, at eksportøren overfor eksportkontrolmyndigheden har dokumenteret, at man har det fornødne kendskab og systemer til rådighed for håndtering og overholdelse af dual-use eksportkontrolreglerne.

Ud over disse to typer af tilladelser giver dual-use forordningen også mulighed for, at der kan udstedes en såkaldt generel EU-udførselstilladelse, der udstedes til alle eksportører, der overholder tilladelsens generelle betingelser. Den generelle EU-udførselstilladelse gælder udførsel af nærmere angivne produkter til visse bestemmelseslande. Den generelle EU-udførselstilladelse EU-001 er den mest lempelige tilladelse og omfatter med få undtagelser udførsler af alle dual-use produkter på kontrollisten til Australien, Canada, Japan, Liechtenstein, New Zealand, Norge, Schweiz og USA. Muligheden for en generel udførselstilladelse er ikke medtaget i lovforslaget som følge af, at der er tale om en EU-ordning, og idet de samme lempelige vilkår ved en generel tilladelse vil kunne opnås gennem udstedelse af en global udførselstilladelse.

Det foreslås i § 7, *stk. 2*, at eksportøren er forpligtet til at give eksportkontrolmyndigheden alle relevante oplysninger, navnlig om slutbrugeren, bestemmelseslandet og den endelige anvendelse af produktet, således at eksportmyndigheden har et så fuldstændigt beslutningsgrundlag som muligt.

Dual-use forordningens artikel 9, *stk. 2*, giver endvidere mulighed for, at en tilladelse kan være betinget af en erklæring om den endelige anvendelse, hvis dette er hensigtsmæssigt. Ved behandlingen af dual-use ansøgninger i Danmark stiller Erhvervsstyrelsen generelt krav om, at en ansøgning skal være ledsaget af en slutbrugererklæring, hvor slutbrugeren ud fra en af styrelsen udarbejdet skabelon skriver under på, at produktet ikke skal anvendes i forbindelse med udvikling og fremstilling af masseødelæggelsesvåben. Det foreslås derfor ligeledes i § 7, *stk. 2*, at indføre krav om, at en tilladelse kan være betinget af en erklæring om produktets endelige anvendelse (slutbrugererklæring).

Til § 8

I den foreslåede § 8, *stk. 1*, fastlægges, at eksportkontrolmyndigheden udsteder tilladelse til mæglervirksomhed. Tilladelsen skal indeholde oplysninger om den bestemte mængde dual-use produkter, der flyttes mellem et eller flere lande uden for Grønland, og oplysninger om placeringen af produkterne i oprindelseslandet og slutbrugeren i bestemmelseslandet.

I *stk. 2* fastlægges, hvilke oplysninger en mægler er forpligtet til at afgive til eksportkontrolmyndigheden. Det drejer sig navnlig om placeringen af produkterne i oprindelseslandet uden for Grønland, en klar beskrivelse af produkterne kvalitativt og kvantitativt, tredjeparter, der måtte være involveret i transaktionen, det endelige bestemmelsesland, slutbrugeren i dette land og dennes placering.

Inden eksportkontrolmyndigheden træffer afgørelse efter *stk. 1* høres Departementet for Arbejdsmarked, Erhverv og Handel, jf. den foreslåede *stk. 3*.

Til § 9

Det foreslås i lovens § 9, at der indsættes en bemyndigelsesbestemmelse til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte bestemmelser om de nærmere formkrav til ansøgninger, gyldighed af tilladelser og vilkår for benyttelse af tilladelser. Der vil bl.a. være tale om krav til oplysninger, der skal fremgå af ansøgningen, herunder indsendelse af slutbrugererklæring, krav til registrering af udførsler og opbevaring af dokumentation samt krav til toldformaliteter i forbindelse med udførsel af dual-use produkter. Det forventes i den forbindelse, at gyldigheden af en individuel og en global udførselstilladelse vil blive fastsat til 2 år svarende til gyldigheden af disse tilladelser i Danmark.

Til § 10

Den foreslåede § 10 oplister de hensyn, som Erhvervsstyrelsen som eksportkontrolmyndighed skal tage

ved vurderingen af, om der kan gives tilladelse til en ansøgning om udførselstilladelse eller en ansøgning om mæglervirksomhed. Ved vurderingen skal således indgå: 1) Kongerigets internationale forpligtelser og tilsagn, der fremgår af de internationale eksportkontrolregimer eller ved ratifikation af relevante internationale traktater. 2) Kongerigets forpligtelser i henhold til sanktioner over for tredjelande, der er pålagt ved en bindende beslutning truffet af enten Rådet for den Europæiske Union, Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE) eller ved en bindende resolution fra FN's Sikkerhedsråd. 3) Den nationale udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder de hensyn der er omfattet af en fælles holdning fra Rådet for den Europæiske Union om fælles regler for kontrol med eksport af militærteknologi og -udstyr, og 4) den tiltænkte endelige anvendelse og faren for omdirigering af produktet til kritiske formål.

I forbindelse med sagsbehandlingen samarbejder styrelsen med andre danske myndigheder om at tilvejebringe et beslutningsgrundlag for afgørelserne. Politiets Efterretningstjeneste (PET) og Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) høres om, hvorvidt der foreligger kritiske oplysninger om bl.a. købere og slutbrugere i forhold til ikke-spredning og faren for anvendelse til kritiske formål.

Udenrigsministeriet høres i sager, hvor danske udenrigs- og sikkerhedspolitiske hensyn især vurderes at spille en rolle, herunder hvis der er forhold i bestemmelseslandet, fx hvis der er tale om en militær slutbruger, der indikerer, at en ansøgning skal vurderes i forhold til kriterierne i Rådets fælles holdning 2008/944/FUSP af 8. december 2008 om fælles regler for kontrol med eksport af militærteknologi og -udstyr.

Udenrigsministeriet høres endvidere om, hvorvidt der er særlige hensyn i rigets udenrigs- og sikkerhedspolitik til det pågældende bestemmelsesland, der bør overvejes i forbindelse med den konkrete ansøgning. Specielt i forbindelse med ansøgninger om udførsel af nukleart materiale udvundet i Grønland vil Udenrigsministeriet endvidere skulle høres med henblik på at afklare, om der er indgået en såkaldt mellemstatslig modtagerstatsaftale, der omfatter den påtænkte udførsel. Det vil være en forudsætning for, at styrelsen kan udstede en tilladelse, at der er indgået en sådan mellemstatslig modtagerstatsaftale, eller at udenrigsministeren har besluttet, at kravet herom kan fraviges. Det bemærkes, at kravet om mellemstatslige modtagerstatsaftaler fremgår af lovforslag for Grønland om kontrol med den fredelige udnyttelse af nukleart materiale, der fremsættes af udenrigsministeren samtidig med dette lovforslag.

Hvis der er tvivl om, hvorvidt et produkt er omfattet af eksportkontrolreglerne, dvs. om det er opført i kontrollisten eller vil kunne være omfattet af catch-all bestemmelserne, høres Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI), der fungerer som styrelsens tekniske rådgiver.

Det bemærkes, at Erhvervsstyrelsen efter dual-use forordningen er forpligtet til at undersøge, om andre EU-lande har givet afslag på en ansøgning om tilladelse til udførsel af en i alt væsentlig identisk transaktion. I givet fald skal styrelsen konsultere det pågældende land, inden der eventuelt kan udstedes en tilladelse. Denne forpligtelse til at konsultere andre EU-lande er ikke medtaget i lovforslaget, da Grønland ikke er medlem af EU.

Inden Erhvervsstyrelsen træffer endelig afgørelse, høres Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel om den påtænkte afgørelse og beslutningsgrundlaget herfor, jf. lovforslagets § 7, stk. 3. Erhvervsstyrelsen afgør herefter, om der kan gives tilladelse eller skal gives afslag til eksportansøgningen.

En global udførselstilladelse er en mere lempelig tilladelse, der typisk udstedes ved regelmæssig eksport af nærmere angivne dual-use produkter til udvalgte lande. Det foreslås derfor i § 10, *stk. 2*, at eksportkontrolmyndigheden udover de kriterier, der fremgår af *stk. 1*, ved behandlingen af en ansøgning om en global udførselstilladelse også skal tage hensyn til, om eksportøren anvender midler og procedurer, der sikrer overholdelsen af eksportkontrolreglerne.

Det vil således som udgangspunkt være en forudsætning for, at der kan udstedes en global udførselstilladelse, at eksportkontrolmyndigheden, fx ved et besøg hos eksportøren, har vurderet, at eksportøren

besidder det fornødne kendskab til dual-use eksportkontrolreglerne samt har etableret interne systemer og procedurer med henblik på at sikre reglernes overholdelse.

Til § 11

Det foreslås i lovens § 11, *stk. 1*, at eksportkontrolmyndigheden under hensyn til kriterierne i § 10 kan annullere, suspendere, ændre eller tilbagekalde en allerede udstedt tilladelse. Hermed sikres, at eksportkontrolmyndigheden kan trække en afgørelse tilbage, hvis der foreligger såkaldt væsentlige tilbagekaldelsesgrunde. Som væsentlige tilbagekaldelsesgrunde kan henregnes, at der indkommer nye oplysninger, der giver formodning om, at det pågældende produkt, som der er givet tilladelse til, skal bruges til et kritisk formål. Der kan også være tale om, at EU fx har indført sanktioner mod tredjelande gennem en bindende forordning, der indebærer, at det vil være forbudt at udføre det pågældende produkt. Det foreslås i § 11, *stk. 2*, at Departementet for Arbejdsmarked, Erhverv og Handel orienteres om den påtænkte afgørelse og beslutningsgrundlaget herfor, inden Erhvervsstyrelsen som eksportkontrolmyndighed træffer afgørelse efter *stk. 1*.

Til § 12

Det foreslås i § 12, at eksportkontrolmyndighedens afgørelser kan påklages til erhvervs- og vækstministeren.

Det bemærkes, at sager efter lov om offentlighed i forvaltningen behandles efter lov nr. 572 af 19. december 1985, da anordningsbestemmelsen i offentlighedslovens § 43, 2. og 3 punkt, jf. lov nr. 606 af 12. juni 2013, ikke er anvendt endnu. Det bemærkes endvidere, at sager efter forvaltningsloven behandles efter forvaltningsloven som sat i kraft ved kongelig anordning nr. 1144 af 22. december 1993, som ændret ved kongelig anordning nr. 1188 af 27. december 1994. Senere ændringer af forvaltningsloven er ikke sat i kraft for sager om grønlandske anliggender.

Til § 13

§ 13, *stk. 1*, fastsætter et forbud mod at yde teknisk bistand uden for Grønland i tilfælde, hvor den tekniske bistand skal benyttes i forbindelse med udvikling eller fremstilling af masseødelæggelsesvåben. Forbuddet svarer til bestemmelsen i bemyndigelsesloven om teknisk bistand.

Forbudsmodellen er valgt, fordi et forbud giver størst retssikkerhed og samtidig sikrer en mere enkel administration. Virksomhederne ved således på forhånd, at teknisk bistand er forbudt, hvis den tekniske bistand vedrører dual-use-produkter, som er bestemt til masseødelæggelsesvåben. Samtidig ved virksomhederne, at der ikke skal søges om tilladelse, hvis den tekniske bistand er bestemt til lovlige formål, det vil sige andre formål end udvikling eller fremstilling af masseødelæggelsesvåben.

§ 13, *stk. 2*, fastsætter, at forbuddet kun gælder teknisk bistand vedrørende dual-use produkter, der er omfattet af loven.

§ 13, *stk. 3*, fastsætter, hvad der forstås ved teknisk bistand. Teknisk bistand omfatter således enhver form for bistand i forbindelse med reparation, udvikling, fremstilling, samling, prøvning, vedligeholdelse eller enhver anden form for teknisk service. Teknisk bistand omfatter også instruktion, oplæring, overførsel af driftskendskab eller konsulent-service.

Teknisk bistand omfatter dog ikke overførsel af teknologi, hvis overførslen indebærer grænseoverskridende bevægelse af personer, det vil sige, hvis personen rejser ud fra Grønland og til et andet land.

§ 13, *stk. 4*, vedrører nogle undtagelser fra forbuddet mod ydelse af teknisk bistand uden for Grønland.

Undtagelse nr. 1 fastsætter, at forbuddet ikke omfatter ydelse af teknisk bistand i EU's medlemslande. Forbuddet gælder heller ikke teknisk bistand, der ydes i Australien, Canada, Japan, Liechtenstein, New Zealand, Norge, Schweiz og USA, dvs. i de syv såkaldt nærtstående lande samt Liechtenstein.

Undtagelse nr. 2 fastsætter, at forbuddet heller ikke omfatter ydelse af teknisk bistand, der består i overførsel af information, som er frit tilgængelig for offentligheden, eller som vedrører grundforskning. Dette indebærer, at hvis der er tale om ydelse af teknisk bistand i form af information, som også kan findes på internettet eller andre frit tilgængelige steder, er bistanden undtaget fra forbuddet. Det samme gælder grundforskning, dvs. forskningsaktiviteter, som har til formål at erhverve ny viden om grundlæggende forhold eller principper, modsat fx anvendt forskning eller strategisk forskning.

§ 13, *stk. 5*, vedrører en dispensationsbestemmelse, hvorefter erhvervs- og vækstministeren ud fra sikkerhedspolitiske, humanitære eller andre beskyttelsesværdige hensyn kan dispensere fra forbuddet mod ydelse af teknisk bistand uden for Grønland.

Begrundelsen for forslaget om en dispensationsbestemmelse er, at der vil kunne forekomme enkelte, sjældne tilfælde, hvor det må anses for acceptabelt at tillade ydelse af teknisk bistand. Det kan fx være tilfældet, hvis den tekniske bistand ydes for at sikre civilbefolkningen i form af beskyttelse eller modforanstaltninger mod masseødelæggelsesvåben. Som eksempel kan nævnes reparation af måleudstyr, der kan identificere kemiske eller biologiske stoffer i fx vandforsyningen.

Dispensationsadgangen er derfor medtaget for at sikre, at lovgivningen ikke skal ændres, hvis der måtte opstå en helt særlig situation, hvor forbuddet af sikkerhedspolitiske, humanitære eller andre beskyttelsesværdige formål ikke bør gælde. Samtidig signaleres det dog klart med forbuddet, at ydelse af teknisk bistand i forbindelse med masseødelæggelsesvåben som hovedregel ikke må ske.

En ansøgning om dispensation vil for virksomhederne svare til en ansøgning om udførselstilladelse efter loven. Eksportkontrolmyndighedens vurdering af en ansøgning om dispensation vil på samme måde som ved ansøgning om udførselstilladelse bero på en konkret og faglig vurdering af virksomhedens forretningsområde, den konkrete ydelse, leverandøren af ydelsen, modtageren samt bestemmelseslandet for ydelsen. I denne vurdering vil derfor indgå både tekniske, efterretningsmæssige, sikkerheds- og udenrigspolitiske vurderinger.

Det bemærkes, at den tilsvarende dispensationsbestemmelse i bemyndigelsesloven ikke hidtil har været anvendt i Danmark.

Til § 14

Det foreslås i § 14, *stk. 1*, at fastsætte et forbud mod transport af dual-use produkter, der skal bruges til masseødelæggelsesvåben. Det forudsættes, at transport omfatter såvel indgåelse af og instruktion om indgåelse af aftale om transport som faktisk udførelse af og instruktion om faktisk udførelse af transport. Dette muliggør, at både det firma, der står bag en transport, og fx den skibsfører, pilot eller chauffør, der udfører transporten, selvstændigt kan idømmes foranstaltninger forudsat, at den pågældende efter de almindelige principper for kriminalretligt ansvar kan anses for ansvarlig for den ulovlige transport.

§ 14, *stk. 2*, fastsætter, at forbuddet også omfatter handlinger foretaget i udlandet, dog med de begrænsninger der følger af § 4, *stk. 2*, og §§ 5 og 6 i kriminallov for Grønland. Dette indebærer navnlig, at personer, der på gerningstidspunktet var bosat i Grønland, og som fx befinder sig ombord på et fremmed skib, efter omstændighederne vil kunne ifalde kriminalretligt ansvar for at overtræde forbuddet, hvis skibet befinder sig inden for en anden stats søterritorium, og hvis handlingen er strafbar efter den dér gældende lovgivning.

Det foreslås i § 14, *stk. 3*, at transporter, der gennemføres uden for Grønland, undtages fra forbuddet i *stk. 1* i det omfang, at transporten sker i overensstemmelse med internationale aftaler om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.4.2.

Til § 15

Det foreslås i § 15, at eksportkontrolmyndigheden i det omfang det skønnes nødvendigt får adgang uden retskendelse til en eksportørs eller mægler forretningslokaler og øvrige lokaliteter og transportsteder, der anvendes erhvervsmæssigt, forretningsbøger samt relevante dokumenter med henblik på at påse, at et dual-use produkt er udført, som forudsat i tilladelsen og vilkårene herfor, herunder at udførselsangivelsen er korrekt udfyldt. Som relevante dokumenter anses i den forbindelse handelsdokumenter, herunder fakturaer, fragtdokumenter m.v. samt selve udførselstilladelsen og udførselsangivelsen. I den forbindelse vil eksportkontrolmyndigheden også kunne få adgang til materialet, uanset om det findes på papir eller i elektronisk form.

Det forudsættes, at bestemmelsen administreres i overensstemmelse med Erhvervsstyrelsens nuværende praksis for kontrolbesøg i Danmark, hvor de enkelte kontrolbesøg er anmeldt på forhånd og aftalt med den pågældende virksomhed. Det forudsættes endvidere, at styrelsens besøg vil have karakter af en risiko-baseret kontrol, hvor behovet for besøg bl.a. sker ud fra styrelsens erfaringer med eksportøren, herunder om eksportøren har kendskab til dual-use eksportkontrolreglerne og har etableret interne systemer til at sikre, at eksportkontrolreglerne overholdes, samt hvilke dual-use produkter og lande der er omfattet af den udførsel, som kontrollen vedrører. I overensstemmelse med fælleserklæringen om eksportkontrol forudsættes, at Departementet For Erhverv, Arbejdsmarked og Handel bemyndiges til at bistå Erhvervsstyrelsen med at udføre kontrol- og tilsynsopgaverne efter bestemmelsen, jf. bemyndigelsesbestemmelsen i den foreslåede § 6, stk. 2. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 4.5.1.

Til § 16

I den foreslåede § 16 beskrives kontrolformaliteterne ved udførsel af dual-use produkter fra Grønland. Det foreslås i § 16, *stk. 1*, at behandlingen af udførselsangivelser for dual-use produkter skal ske ved kontrolsteder, der er udpeget hertil.

Det foreslås i § 16, *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren efter høring af Finansdepartementet udpeger de pågældende kontrolsteder.

I overensstemmelse med fælleserklæringen om eksportkontrol forudsættes, at erhvervs- og vækstministeren kan bemyndige Finansdepartementet til at bistå med at fastlægge de ansvarlige kontrolsteder, ligesom det forudsættes, at de grønlandske toldmyndigheder kan bemyndiges til at bistå med at varetage de kontrolopgaver, der er forbundet med udførsel af dual-use produkter, jf. bemyndigelsesbestemmelserne i § 6, stk. 2 og 3.

Det følger af § 16, *stk. 3*, og den aftalte myndighedsstruktur i fælleserklæringen om eksportkontrol, at eksportøren ved gennemførelse af kontrolformaliteterne har pligt til at dokumentere, at der foreligger en fornøden udførselstilladelse. Dette indebærer, at en individuel tilladelse skal forelægges sammen med udførselsangivelsen ved det kontrolsted, hvor produkterne skal toldbehandles. Ved udførsel under en global tilladelse skal tilladelsen ikke forelægges, men forevises på forlangende. Eksportøren afskriver på en individuel tilladelse værdien af produkter, der udføres, hvilket attesteres af myndigheden. Når en tilladelse er udnyttet eller gyldighedsfristen er udløbet, returnerer eksportøren tilladelsen til Departementet for Arbejdsmarked, Erhverv og Handel, der videresender tilladelsen til Erhvervsstyrelsen som eksportkontrolmyndighed.

Til § 17

Det foreslås i § 17, *stk. 1*, at der er mulighed for at udsætte en udførsel, der er omfattet af en behørig tilladelse, hvis der ikke er taget hensyn til relevante oplysninger i forbindelse med udstedelsen, eller hvis omstændighederne har ændret sig væsentligt siden tilladelsens udstedelse. Udførslen kan udsættes i 10 arbejdsdage med mulighed for forlængelse i op til 30 arbejdsdage, jf. det foreslåede stk. 2. Bestemmelsen svarer til artikel 16 i dual-use forordningen og anvendes typisk, hvis toldmyndigheden konstaterer, at der

er uoverensstemmelse mellem oplysningerne i tilladelsen, og de øvrige dokumenter, der skal indgives ved udførslen.

§ 17, *stk. 2*, fastsætter procedurerne, hvis en udførsel bliver udsat efter *stk. 1*. Det forudsættes i den forbindelse, at grønlandske toldmyndigheder i overensstemmelse med fælleserklæringen om eksportkontrol bemyndiges til at bistå med at varetage kontrolopgaverne. Dette indebærer, at de grønlandske toldmyndigheder kan udsætte en udførsel af dual-use produkter og straks underretter eksportkontrolmyndigheden og Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel herom. Hvis eksportkontrolmyndigheden ikke har truffet afgørelse inden for 10 arbejdsdage, der undtagelsesvist kan forlænges til 30 dage, forudsættes, at de grønlandske toldmyndigheder straks frigiver produktet til udførsel.

Der henvises nærmere til de almindelige bemærkninger afsnit 4.5.2.

Til § 18

Det foreslås i § 18, *stk. 1*, at der skal betales gebyr, der fastsættes af erhvervs- og vækstministeren, for ansøgninger om tilladelse til udførsel af nukleare materialer. Gebyrordningen omfatter dermed alene nukleart materiale, der er omfattet af krav om udførselstilladelse efter lovens § 3, *stk. 1* eller *stk. 2*.

Der er væsentlig usikkerhed om, hvornår de første ansøgninger om udførselstilladelse tidligst kan forventes. Samtidig er det ikke på nuværende tidspunkt muligt at vurdere, hvor mange ansøgninger, der vil indkomme årligt. Som følge heraf kan gebyret for den enkelte ansøgning heller ikke opgøres endnu. Det foreslås derfor, at bemyndigelsen i *stk. 1* vil blive anvendt til at fastsætte størrelsen af gebyret for den enkelte ansøgning.

Det foreslås i § 18, *stk. 2*, at gebyret dækker styrelsens omkostninger til behandling af ansøgninger og tilsyn, herunder omkostninger til etablering og drift af it-sagsstyringssystemer samt omkostninger forbundet med kontrolopgaver i Grønland.

Alene omkostninger, der kan henregnes til sagsbehandling og tilsyn- og kontrolopgaver vedrørende udførsel af nukleart materiale, vil medgå ved fastsættelsen af gebyret. For så vidt angår det understøttende it-sagsstyringssystem, vil dette også skulle anvendes ved sagsbehandling af andre dual-use ansøgninger i Grønland, der ikke er gebyrbelagte. I den forbindelse vil det alene være de forholdsmæssige omkostninger til etablering og drift af it-sagsstyringssystemet, der kan henføres til gebyrbelagte ansøgninger, der vil kunne gebyrfinansieres.

Det foreslås endelig i lovens § 18, *stk. 3*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om opkrævningen af gebyret. Bemyndigelsen vil blive anvendt til at fastsætte bestemmelser om, at gebyret vil blive opkrævet af eksportøren ved indgivelse af ansøgningen. Endelig vil bemyndigelsen blive anvendt til at fastsætte regler om selve administrationen af gebyrordningen, herunder de praktisk forhold om hvornår og hvordan opkrævning af gebyret skal ske. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 4.6.

Til § 19

Den foreslåede § 19 indeholder foranstaltningsbestemmelser for overtrædelse af loven. De foreslåede foranstaltningsbestemmelser svarer til de strafbestemmelser, der er fastsat i bemyndigelsesloven, dog med de tilpasninger, som er nødvendige i forhold til den gældende kriminallov for Grønland. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.7.

§ 19, *stk. 1*, fastsætter foranstaltninger for afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger af betydning for en sags afgørelse samt foranstaltninger for at handle i strid med vilkår i en sådan afgørelse.

§ 19, *stk. 2*, fastsætter foranstaltninger for undladelse af at give oplysninger, der er afkrævet vedkommende efter loven eller bekendtgørelser, som er udstedt med hjemmel i loven.

§ 19, *stk. 3*, fastsætter foranstaltninger for overtrædelse af kravet om fornøden tilladelse til udførsel af dual-use produkter fra Grønland.

§ 19, *stk. 4*, fastsætter foranstaltninger for forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af kravet om tilladelse til udførsel af produkter omfattet af catch-all bestemmelserne, dvs. produkter, der ikke er opført i kontrollisten, men som alligevel helt eller delvist kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben.

§ 19, *stk. 5 og 6*, vedrører foranstaltninger for forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af forbuddet mod ydelse af teknisk bistand i § 13 og fastsætter desuden, at forbuddet også finder anvendelse på handlinger, der foretages uden for grønlandsk område, selvom handlingen ikke er strafbar efter lovgivningen i det pågældende statsområde.

Det foreslåede *stk. 6*, indebærer således, at kravet om dobbelt strafbarhed i § 4, *stk. 2*, i kriminallov for Grønland fraviges. Dette svarer til bestemmelserne om teknisk bistand i den danske bemyndigelseslov.

§ 19, *stk. 7*, vedrører foranstaltninger for forsætlig overtrædelse af forbuddet mod transport i § 14. Forbuddet omfatter dual-use produkter og teknologi, der skal anvendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben.

Det foreslås, at alene forsætlige overtrædelser af transportforbuddet kriminaliseres. Dette skyldes, at det i praksis næppe vil være muligt for en transportør alene på grundlag af transportdokumenterne at vurdere, om der er tale om dual-use-produkter, og om disse produkter evt. skal bruges til masseødelæggelsesvåben.

§ 19, *stk. 8*, fastsætter, at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) foranstaltninger efter reglerne i kriminallov for Grønland, kapitel 5.

I Rigsadvokatens meddelelse nr. 5 fra den 6. oktober 1999 er der fastsat nærmere retningslinjer for anklagemyndighedens valg af ansvarssubjekt i tilfælde, hvor anklagemyndigheden finder at kunne gennemføre en straffesag mod en juridisk person og en eller flere enkeltpersoner i anledning af samme forhold. Meddelelsen omtaler ikke Grønland, men reglerne i den danske straffelov om straf for juridiske personer ligner reglerne herom i kriminallov for Grønland.

§ 19, *stk. 9*, fastsætter, at der i forskrifter, der udstedes med hjemmel i loven, kan fastsættes foranstaltninger i form af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne eller forsøg herpå. Denne bestemmelse svarer også til, hvad der er fastsat i den danske bemyndigelseslov.

§ 19, *stk. 10*, fastsætter, at ransagning kan ske i sager om overtrædelse af forbuddet mod teknisk bistand i § 13 i overensstemmelse med reglerne i den grønlandske retsplejelov i sager, der efter loven kan medføre anstaltsanbringelse. Også denne bestemmelse svarer til bestemmelsen om ransagning i den danske bemyndigelseslov.

Til § 20

Det fremgår af § 55 i den grønlandske retsplejelov, at kredsretterne er 1. instans for alle sager, der ikke ved lov m.v. er henlagt til Retten i Grønland som 1. instans. Det må alene forventes, at retterne vil modtage et meget begrænset antal sager om overtrædelse af loven, hvorfor det ikke vil være muligt for kredsretterne at oparbejde en fast rutine for behandlingen af disse sager. Det foreslås derfor i lovens § 20, at sager om overtrædelse af loven eller forskrifter udstedt i medfør af loven behandles ved Retten i Grønland som 1. instans.

Til § 21

Det foreslås i lovens § 21, at loven træder i kraft den 1. juli 2016.

Fælleserklæring mellem Erhvervs- og Vækstministeriet/Erhvervsstyrelsen og Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel om eksportkontrol af dual-use produkter og teknologi

Formål

Formålet med nærværende fælleserklæring mellem Erhvervs- og Vækstministeriet/Erhvervsstyrelsen og Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel om eksportkontrol i Grønland (herefter Erklæringen) er at aftale strukturen for Kongeriget Danmarks varetagelse af de internationale eksportkontrolforpligtelser i forbindelse med eksport af uran og øvrige dual-use produkter fra Grønland. Dual-use produkter er produkter med dobbelt anvendelse, dvs. produkter og teknologi, der udover en civil anvendelse også kan anvendes til udvikling og produktion af konventionelle våben, af nukleare, kemiske eller biologiske masseødelæggelsesvåben samt fremføringsmidler hertil.

Kongeriget Danmarks internationale forpligtelser i forhold til eksportkontrol af dual-use produkter følger af FN's Sikkerhedsråds Resolution 1540/2004 om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben til ikke-statslige aktører og Kongeriget Danmarks medlemskab af de fire internationale eksportkontrolregimer Nuclear Suppliers Group, Australien Gruppen, Wassenaar Arrangementet, Missile Technology Control Regime og Zangger-komiteen. Gennem medlemskabet af disse regimer er Kongeriget Danmark forpligtet til at overholde eksportkontrolregimernes regulering, herunder at føre kontrol med eksport af dual-use produkter og teknologi.

Eksportkontrol af dual-use produkter og teknologi har til formål at sikre, at sensitive produkter og teknologi ikke falder i de forkerte hænder og dermed medvirker til udvikling og spredning af masseødelæggelsesvåben, eller eksporteres til lande, der udgør en risiko for den internationale sikkerhed og stabilitet.

Præambel

Med Erklæringen er parterne enige om i fællesskab at etablere en dansk-grønlandsk struktur for et eksportkontrollsystem til at varetage dual-use eksportkontrolforpligtelserne i Grønland. Strukturen er baseret på samarbejde, gensidig respekt og ligeværd, hvor efterlevelse af eksportkontrolforpligtelser er en fælles opgave for Erhvervs- og Vækstministeriet/Erhvervsstyrelsen og Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel. Erklæringen ændrer ikke på den gældende kompetencefordeling mellem Danmark og Grønland.

Danmarks implementering af eksportkontrolforpligtelserne sker gennem en EU-forordning (Rådets forordning nr. 428/2009 om en fællesskabsordning for kontrol med udførsel, overførsel, mæglervirksomhed og transit i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse med senere ændringer – herefter dual-use forordningen) samt en dansk bemyndigelseslov (LBK nr. 635/2011 om lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v.) og tilhørende bekendtgørelse (BEK nr. 475/2005 om kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse ("dual-use") og kontrol med ydelse af teknisk bistand). Den gældende regulering gælder ikke for Grønland. Udenrigsministeriet er ansvarlig for Kongeriget Danmarks deltagelse i de internationale eksportkontrolregimer, mens Erhvervsstyrelsen i medfør af den danske bemyndigelseslov er udpeget som kompetent myndighed for eksportkontrol af dual-use produkter i Danmark.

Regeringen har til hensigt at fremsætte lovforslag om eksportkontrol af dual-use produkter og teknologi i Grønland. Formålet med lovforslaget er at gennemføre bestemmelser gældende for Grønland, der gennemfører de internationale forpligtelser svarende til bestemmelserne i dual-use forordningen og bemyndigelseslovens bestemmelser om teknisk bistand og transport. Ligeledes vil lovforslaget indeholde krav om tilladelse til udførsel af uran- og thoriummalme og koncentrationer heraf i fastsatte koncentrationer, svarende til den regulering af eksport af malme med nukleart indhold, som er gældende i EURATOM

eller i lande som USA, Canada og Australien. Lovforslaget vil indeholde en bemyndigelse til erhvervs- og vækstministeren til at fastsætte regler om nærmere formkrav til ansøgninger og tilladelser samt om løbende ændringer af regelgrundlaget som følge af ændringer af dual-use forordningens kontrolliste, der som udgangspunkt revideres en gang årligt. Inden erhvervs- og vækstministeren fastsætter nye regler og formkrav til ansøgninger og tilladelser samt om løbende ændringer af regelgrundlaget som følge af ændringer af dual-use forordningens kontrolliste, skal disse sendes i høring i Naalakkersuisut.

De klagemuligheder over afslag på ansøgning om tilladelse, der findes i den danske lovgivning, skal tilsvarende indgå i lovforslaget om eksportkontrol af dual-use produkter og teknologi i Grønland.

Naalakkersuisut har til hensigt at fremsætte beslutningsforslag til rigslovgivning, som vedrører Grønland, til udtalelse i Inatsisartut. Naalakkersuisut har endvidere til hensigt at gennemføre den nødvendige regulering på overtage sagsområder med relevans for eksportkontrol i Grønland.

Der tages forbehold for den efterfølgende politiske godkendelsesproces i Folketinget og Inatsisartut af lovgivningen til implementering af et eksportkontrollsystem for dual-use produkter og teknologi i Grønland. Erklæringen indgås i tilknytning til samarbejdsaftalen mellem regeringen og Naalakkersuisut vedrørende de særlige udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske forhold, der knytter sig til udvinding og eksport af uran og andre radioaktive stoffer i Grønland.

Opgavefordeling i den dansk-grønlandske myndighedsstruktur for eksportkontrol af dual-use produkter i Grønland

1. Dansk-grønlandsk myndighedsstruktur

1.1. Erhvervsstyrelsen er kompetent myndighed for eksportkontrol af dual-use produkter og teknologi og træffer i den forbindelse afgørelse om, hvorvidt der kan gives tilladelse eller skal gives afslag på en ansøgning om eksport af dual-use produkter og teknologi. Inden afgørelse høres Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel, jf. punkt 2.5. Erhvervsstyrelsen forestår den fornødne administrative opdatering af regelgrundlaget, herunder vedtagelse af ændringer af EU's kontrolliste.

1.2. Erhvervsstyrelsen etablerer og driver, i samarbejde med Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel, et effektivt eksportkontrollsystem i Grønland, der opfylder de internationale eksportkontrolforpligtelser for dual-use produkter og teknologi. Herved udnyttes kompetencen i det allerede opbyggede danske eksportkontrollsystem, og ressourceforbruget hos både danske og grønlandske myndigheder mindskes.

1.3. Erhvervsstyrelsen samarbejder herudover med styrelsens samarbejdspartnere i Udenrigsministeriet (UM), Politiets Efterretningstjeneste (PET), Forsvarets Efterretningstjeneste (FE), og Forsvarets Materiel- og Indkøbstjeneste (FMI) om den praktiske gennemførelse af eksportkontrolforpligtelserne i Grønland, jf. punkt 4.

1.4. De grønlandske toldmyndigheder bistår Erhvervsstyrelsen med at varetage opgaver vedrørende kontrolprocedurer i forhold til eksport af dual-use produkter, jf. punkt 3.

2. Sagsbehandling af ansøgninger om tilladelse til eksport af dual-use produkter m.v.

2.1. Ansøgninger indsendes digitalt på Grønlands Selvstyres erhvervsportal, hvorfra de automatisk videresendes til Erhvervsstyrelsen. Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel afholder udgifterne til fornøden udbygning af erhvervsportalen.

2.2. Erhvervsportalen genererer umiddelbart og automatisk en kvittering for modtagelsen af ansøgningen med Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel som afsender. Kvitteringen videresendes automatisk af Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel til Erhvervsstyrelsen. Kvitteringen vil ligesom den endelige tilladelse bære logoet for Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel.

2.3. Erhvervsstyrelsen sagsbehandler ansøgningen og hører herunder PET og FE og i visse typer sager, hvori der er behov for teknisk vurdering, FMI.

2.4. Erhvervsstyrelsen hører UM i relevante sager. Desuden høres UM i alle ansøgninger om eksport af nukleare materialer udvundet i Grønland med henblik på at påse, at der er indgået en mellemstatslig modtagerstatsaftale, jf. punkt 7 i fælleserklæring mellem Udenrigsministeriet og Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel om sikkerhedskontrol med nukleare materialer.

2.5. Inden Erhvervsstyrelsen træffer endelig afgørelse, høres Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel om den påtænkte afgørelse og beslutningsgrundlaget herfor.

2.6. Erhvervsstyrelsen afgør herefter, om der kan gives tilladelse eller skal gives afslag til eksportansøgningen.

2.7. Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel udsteder eksporttilladelsen eller eventuelt afslag på tilladelse efter skabelon for afgørelsen fra Erhvervsstyrelsen med kopi til Erhvervsstyrelsen.

3. Kontrolprocedurer i forbindelse med eksportkontrol

3.1. Erhvervs- og vækstministeren fastlægger i koordination med Naalakkersuisoq for finanser kontrolsteder, der behandler eksportangivelser for dual-use produkter.

3.2. De grønlandske toldmyndigheder bistår Erhvervsstyrelsen med at føre kontrol med eksport af dual-use produkter i overensstemmelse med de regler, som fastlægges i den kommende regulering om eksportkontrol af dual-use produkter og teknologi i Grønland.

3.3. De grønlandske toldmyndigheder underretter Erhvervsstyrelsen og Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel, hvis toldmyndighederne hindrer en eksport af dual-use produkter.

4. Elektronisk system for administration af dual-use sager for Grønland m.v.

4.1. Erhvervsstyrelsen udbygger sit bestående eksportkontrollsystem, så det kan fungere som et elektronisk sags- og dokumenthåndteringssystem, der gør det muligt at modtage og registrere ansøgninger om eksport af dual-use produkter eller teknologi separat for Grønland, styre behandlingen af dokumenter, distribuere breve, arkivere data samt fremsøge eventuelle dokumenter. Systemet skal også muliggøre, at der kan udtrækkes data med henblik på statistik over sager vedrørende Grønland.

4.2. Erhvervsstyrelsen udbygger og driver i koordination med Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel en hjemmeside med information om dual-use eksportkontrol, regler, ansøgningsprocedurer m.v., der kommer til at ligge på Grønlands Erhvervsportal. Hjemmesiden baseres på Erhvervsstyrelsens bestående hjemmeside.

5. Kontrolindsats over for grønlandske virksomheder

5.1. Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel varetager efter nærmere aftale med Erhvervsstyrelsen på vegne af Erhvervsstyrelsen opgaver med kontrol af grønlandske virksomheder med det formål at undersøge, om den berørte virksomhed har fornødent kendskab til og interne procedurer for eksportkontrol, og om virksomheden er i besiddelse af og har udfyldt de fornødne handelsdokumenter korrekt. Kontrolbesøg omfatter anmeldte besøg med passende mellemrum.

5.2. Erhvervsstyrelsen foretager anmeldte kontrolbesøg med passende mellemrum. Ved kontrolbesøg orienterer Erhvervsstyrelsen de grønlandske myndigheder forud herfor og anmoder disse om at deltage. Det er normal procedure, at grønlandske myndigheder deltager i kontrolbesøg for at styrke samarbejde og vidensdeling.

5.3. Ved et kontrolbesøg foretaget af Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel udarbejder Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel en rapport af hvert kontrolbesøg, der sendes til Erhvervsstyrelsen. Erhvervsstyrelsen udarbejder på baggrund af besøgsrapporten og i koordination

med Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel en eventuel opfølgningsplan. Rapporten og en eventuel opfølgningsplan sendes til virksomheden af Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel med kopi til Erhvervsstyrelsen.

5.4. Ved et kontrolbesøg foretaget af Erhvervsstyrelsen udarbejder Erhvervsstyrelsen en kontrolrapport og efterfølgende i koordination med Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel en eventuel opfølgningsplan. Rapporten og en eventuel opfølgningsplan sendes til virksomheden af Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel med kopi til Erhvervsstyrelsen.

5.5. Bestemmelser om foranstaltninger relateret til eksportkontrol af dual-use produkter og teknologi over for virksomheder og personer i Grønland fastsættes i den kommende regulering svarende til dem, der gælder for danske virksomheder og personer.

6. Fælles informationsindsats over for grønlandske virksomheder

6.1. Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel iværksætter i samarbejde med Erhvervsstyrelsen en generel informationsindsats over for grønlandske virksomheder om regelsættet om eksport af dual-use produkter og teknologi. Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel identificerer eventuelle grønlandske virksomheder, der er omfattet af – eller potentielt set er omfattet af eksportkontrol af – dual-use produkter og teknologi.

7. Deltagelse i internationale institutioner på eksportkontrolområdet

7.1. Udenrigsministeriet er som Rigsmyndighed overordnet ansvarlig for Kongeriget Danmarks deltagelse i eksportkontrolregimerne. Erhvervsstyrelsen og Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel er enige om, at begge parter inden for rammerne af rigets deltagelse i mellemstatslige organisationer har mulighed for at deltage i møderne i de internationale eksportkontrolregimer Nuclear Suppliers Group, Australien Gruppen, Wassenaar Arrangementet og Missile Technology Control Regime, selvom den anden part ikke ønsker at være repræsenteret på mødet.